မြိုင်သာယာကျေးရွာ

မိုးညှင်းမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၆ - ၂၀၂၀)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

မြိုင်သာယာကျေးရွာ၊ မိုးညှင်းမြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ စက်တဘာ်လ

မာတိကာ

မာတိကာ ၁

အတိုကောက်စကားလုံးများ ၄

စကားချီး ၅

ကုလကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ ကျောက်ဆည်မြို့နယ် ၇

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ် **၈**

(၁) နိဒါန်း- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု ၈

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်

(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ၁၀

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ ၁၀

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ

(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ ၁၃

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအားလက်လှမ်းမီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၈

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၂၀

(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၂၁

(၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၃
(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်
(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း
(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

(၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၈

(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ ၂၉
(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ

(၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၃၀
(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ **၃၃**

(၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁ လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ
ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား
ဇယား ၃ လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား
ဇယား ၄ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၅ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
ဇယား ၆ ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ
ဇယား ၇ ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ
ဇယား ၈ ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား ၉ ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
ဇယား ၁၀ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

ဇယား ၁၁ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၂ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
ဇယား ၁၄ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ
ဇယား ၁၅ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း
ဇယား ၁၆ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၁၈ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၁၉ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၂၀ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၂၁ မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား ၂၃-က စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၂၃-ခ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၄ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ
ဇယား ၂၅ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း
ဇယား ၂၆ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ
ဇယား ၂၇ ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ
ဇယား ၂၈ ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
ဇယား ၂၉ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား ၃၀ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း
ဇယား ၃၁ ကျောင်းတက်နှုန်း
ဇယား ၃၂ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား ၃၃ ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ
ဇယား ၃၄ အဖြစ်များသော ရောဂါများ
ဇယား ၃၅ လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုနှင့် အာဟာရဆန်းစစ်မှု
ဇယား ၃၆ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား ၃၇ သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု
ဇယား ၃၈ အိမ်သာ အမျိုးအစား
ဇယား ၃၉ ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ
ဇယား ၄၀ ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၄၁ ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၄၂ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
ဇယား ၄၃ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
ဇယား ၄၄ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား ၄၅ ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ
ဇယား ၄၆ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၄၇ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု
ဇယား ၄၈ မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၆၇
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃) ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ) ၆၉

ကိုးကားစာရင်း ၇၄

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ

DRD ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန

HIVခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်

MADB မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်

MEB မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်

MMK မြန်မာကျပ်

MoALI စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန

NGO အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း

PRA ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း

SLRD	ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန
STD	လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ
PTA	မိဘဆရာအသင်း
TB	တီဘီရောဂါ
VDG	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၁၉/၂၀ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက် ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ပံ့ပိုးပေးသော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက် ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင် ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ် ဆောင်ရွက် ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများ စနစ်တကျ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကို အသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့ အချင်းချင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီး ဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်း စဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး

အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများမှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း ၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပါ သည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကိုထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေး ရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင်အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ် ဆောင်သွားရပါမည်။

ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိကဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ)သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ၏အသေးစိတ် အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

စက်တင်ဘာ၊ ၂၀၁၆

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့
မြိုင်သာယာကျေးရွာ
မိုးညှင်းမြို့နယ်

မြိုင်သာယာကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊မိုးညှင်းမြို့နယ်

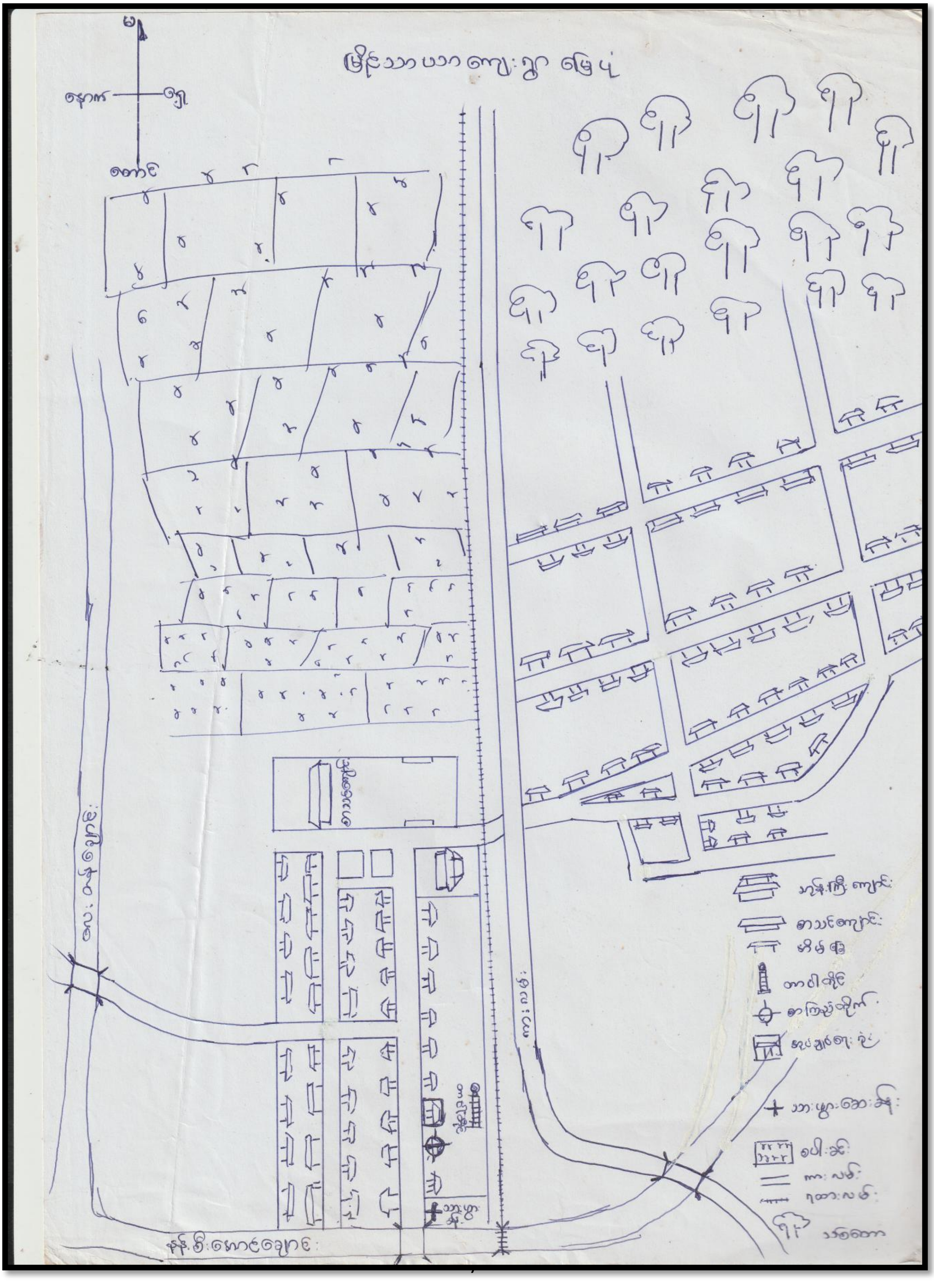

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကိုလေ့လာသုံးသပ်ပြီးတစ်နိုင်ငံလုံးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများရေးဆွဲအကောင်ထည်ဖော်မည့်အစီအစဉ်သစ်ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးအတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကိုအလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များရယူရန်နှင့် ကျွနုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်းအကောင်ထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သောနည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့ နေရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အပံ့အပိုးဖြစ်စေသောအချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလ အပြီးတွင် ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့်ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအနေနှင့်ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊ စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့်လမ်းကြောင်းများကိုလည်းဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သောအစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့် ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သူ မှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏အသုံးဝင်မှုများကို သိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက်မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူအညီများကိုစုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကိုမြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအားတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဗျူဟာမြောက်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများအားပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအားသိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အရေး ရပ်တည်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း စီစဉ်မှုများပြုလာနိုင်ပါမည်။

၁.၂ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင်သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့် အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါ သည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်းမှုရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေး အခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့ အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအားအများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံး ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကိုဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သောအရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက် သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ကျေးရွာသည် မြစ်ကြီးနား-မန္တလေးပြည်ထောင်စုလမ်းမကြီးဘေးတွင်တည်ရှိပြီး အုပ်ချုပ် ရေးရုံးတည်ရှိရာ မိုးညှင်းမြို့နှင့် ဆက်သွယ်လာရ လွယ်ကူသည်။ ကျေးရွာသည်မြေပြန့်ဒေသတွင် တည်ရှိပြီး အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းမှာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းနှင့်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း ဖြစ်ကြသည်။ ဒေသ၏ တစ်နှစ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်လက်မမှာ ၈၀ မှ ၁၀၀ ဝန်းကျင် တွင်ရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အတင့်တင့် အထောက်အကူပြုသည်။ကျေးရွာတည်ရှိ ရာသည် ကုန်းတွင်းပိုင်းတွင် တည်ရှိပြီး ဆားငန်ရေဝင်ရောက်မှုမှကင်းလွတ်သည်။ကျေးရွာအနီးတွင် တောတောင်များရှိပြီး လေးတန်ချောင်းရှိသည်။လယ်မြေများသည် စပါးနှမ်းပဲစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ရန်နှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းရန်တို့အတွက် အဓိကအားထားဖြစ်သည်။ ရေကြီးရေလွှမ်း မိုးမှုများရှိနေပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

လယ်ယာမြေအတင့်တင့်ရှိပြီး မြေပြန့်ဒေသဖြစ်ကာ မြေဆီအသင့်သင့် ကောင်းမွန်သည်။ ကျေးရွာတွင်သဘာဝသံယံဇာတပစ္စည်းများမထွက်ရှိပါ။ တောင်သူအချို့မှာ ဆည်ရေရရှိသဖြင့်မိုးရေ နှင့် ဆည်မြောင်းရေကို လယ်မြေ ၂၃၀ စိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။ မြေအောက်ရေအသုံးပြုမှုနည်းသည်။ ဆောင်းသီးနှံ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးနိုင်သည့်ကေ(၁၇၀)ရှိပြီး မြေပဲကိုအဓိကစိုက်ပျိုးကြသည်။ လယ်မြေ ကေ၂၂၉ကေသည် မိုးရေခံ၍စိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။ စုစုပေါင်းလယ်မြေကေ ၄၅၉ ကေရှိပြီး စပါးကို အဓိကစိုက်ပျိုးပါသည်။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

အိမ်ထောင်စု ၂၄၈အိမ်ထောင်စုရှိပြီး ကျား ဦးရေမှာ ၆၈၃ ဦးရှိပြီး မဦးရေ မှာ ၇၁၈ ရှိသည်။လူဦးရေစုစုပေါင်းမှာ ၁၄၀၁ ဦးရှိပြီး တစ်အိမ်ထောင်လျှင်ပျမ်းမျှ ၅.၆ ဦးနှုန်းရှိပြီး နိုင်ငံတော်၏ တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှနှုန်း ၅ ဦးရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ရှမ်းနီလူမျိုး အိမ်ထောင်စုများ နေထိုင်ကြပြီး အလုပ်လုပ်နိုင်ရှိကျေးရွာလူဦးရေ စုစုပေါင်း၏ ၇၅ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ရှိသဖြင့် လူသား အရင်းမြစ်ကောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ကာ လူငယ်များကို လေးကျင့်သင်ကြားပေးပြီး ဒေသစီးပွားရေးတိုးတက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်သည်။အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်ရှိအမျိုးသမီးဦးရေသည် အမျိုးသားဦးရေထက် များပါသည်။

(ခ)စီးပွားရေးအခြေအနေ

အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်း စိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး တစ်ရွာလုံး၏ ဝင်ငွေအနေအထားမှာ သာမန်အားဖြင့်လျော့နည်းပါသည်။ ဆင်းရဲချမ်းသာအဆင့်သတ်မှတ်မှုတွင် အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏ ၅၄.၁ ရာခိုင်နှုန်းသည် ဆင်းရဲနှင့် အလွန်ဆင်းရဲ အိမ်ထောင်စုအဖြစ်ခံယူကြပြီး ၆.၁ ရာခိုင်နှုန်းသည် ချမ်းသာသည့်အဆင့် ၃၉.၆ ရာခိုင်နှုန်းသည် အလယ်အလတ်အဆင့် ရှိသည်ဟုသတ်မှတ်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင်လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု လက်လှမ်းမှီမှု လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှုများ ဆည်ရေတွင်စိုက်ပျိုးနိုင်မှုတို့ကြောင့် ကျေးရွာစီးပွားရေးအနေအထားမှာ အသင့်သင့်ကောင်းသည်ဟု ပြောနိုင်သည်။ ချမ်းသာသောလယ်သ မားအိမ်ထောင်စုများအပြင် အခြားလယ်သမားအိမ်ထောင်စု အချို့မှာ လည်း လယ်သမား၊ ပန်းရံ၊ ကျပမ်း၊ ဆန်ကြိတ်စက် အသေးစားအိမ်တွင်းလုပ်ငန်းများ တွင်လည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ငွေချေးသော အိမ် ထောင်စုအချို့နှင့် အစိုးရ ဝန်ထမ်း၊ တောင်သူအချို့လည်း ငွေရေးကြေးရေး အဆင်သင့် အဆင်ပြေကြသည်။

ယင်းတို့အနက် ဆင်းရဲအဆင့်သည် ကျေးရွာတွင်အများဆုံးဖြစ်ပြီး မြေယာအနည်းငယ်ပိုင်သော လယ်သမားများ၊ လက်လုပ်လက်စား၊ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းခွင်လုပ်သားများနှင့် မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများပါဝင်သည်။ ကျေးရွာတွင်မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်မြင့်မားပြီး ၅၄.၁ ရာခိုင်နှုန်းထိရှိကာ ဆင်းရဲ၊ အလွန်ဆင်းရဲအဆင့်ရှိအိမ်ထောင်စုအရေအတွက်မှာ များပြားလှသည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာတွင်မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများပြားသော်လည်း ရာသီအလိုက်လယ်ယာလုပ်ငန်း၊လယ်သမားရှေလုပ်ငန်း ၊လက်လီ၊ဆန်ကြိတ်စက်၊ဆီစက်၊ ကျပန်း၊ တစ်နိုင်တစ်ပိုင်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွင် အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေရရှိနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာမှ ဆင်းရဲနှင့် အလွန်ဆင်းရဲအိမ်ထောင်စုများ ၅၄.၁ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်သော ၁၃၂ စုကို လေ့လာဆန်း စစ်မှုအရ ယင်းတို့ ၏ ၈.၇ ရာခိုင်နှုန်းမှာ သူတပါးထံမှ ချေးငှားပြီး မှ စားသုံးနိုင်ကြောင်း ၈.၅ရာခိုင်နှုန်းမှာ အိမ်ထောင်စုမှာ သူတပါးထံမှ မချေးငှားပဲ ၃ လခန့်စားသုံးနိုင်ကြောင်း ၂၀.၈ရာခိုင်နှုန်း အိမ်မှာ ၃လ မှ ၅လခန့် ၆ ရာခိုင်နှုန်း အိမ်မှာ သူတပါးထံမှ မချေးငှားပဲ နပ်မှန်စားသုံးနိုင်ကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ အကြွေးတင်ရှိမှုတွင် တွေ့ဆုံခဲ့သော အိမ်ထောင်စုအားလုံးသည် အကြွေးငွေ ၅၀၀၀၀ ကျပ်မှ ၁၀၀၀၀၀ ကျပ်ထိတင်ရှိနေ ကြသည်။

အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏ ၁၀ရာခိုင်နှုန်းခန့်သည် အမျိုးသမီးဦးဆောင်အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ကြပြီး ထိုအိမ်ထောင်စုများမှာ ဆင်းရဲကာမိသားစုဦးရေများပြားကြသည်။ အလားတူ အိမ်ထောင်စုဦးစီးက ရွာပြင်ပတွင်သွားရောက်အလုပ်လုပ်နေကြသော အိမ်ထောင်စု ၄ စုနှင့် မုဆိုးဖို ၊ တစ်ခုလပ် ဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု ၂ စုသည် ဆင်းရဲသည့် ထိခိုက်လွယ်သော အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ကြသည်

အခြားထိခိုက်လွယ်သောအိမ်ထောင်စုများမှာ မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုနည်းသူများဖြစ်သည့် သက်ကြီးရွယ်အို(၁၅)ဦးတို့ဖြစ်သည်။ ရွာပြင်ပသို့သွားရောက်ပြီး ဝင်ငွေရရှိရေးအတွက် အလုပ်သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြသည့် လူငယ်လူရွယ်များသည် လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သည့်ရောဂါများ၊ အရက်၊ သေါးမှတဆင့်နှင့် မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှုအန္တရာယ်များရှိတတ်ကြသည်။

ယခုနှစ်ပိုင်းတွင် ရွာနဘေးရှိအဝေးပြေး ပြည်ထောင်စုကားလမ်းမကြီးပေါ်၌ ယာဉ်မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုများပြားလာခဲ့သည်။ လွန်ခဲ့သောနှစ်ကယာဉ်မတော်တဆမှုအနည်းငယ်ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး တစ်ဦးသေဆုံးခဲ့သည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင်ရွာသူရွာသားများသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး အဟာရပြည့်ဝမှုရှိကြသည်။ကလေးအများစုမှာလည်း ကျန်းမာကြသည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေးရောဂါမှာ ယခုနှစ်ပိုင်း တွင် ပိုမိုဖြစ်ပွားမှုရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ အမျိုးသမီး၊ အမျိုးသား၊လူငယ်လူရွယ် သက်ကြီးပိုင်း တို့သည်လည်း တစ်ကိုယ်ရည်သန့်ရှင်းရေးနှင့် ကျန်းမာရေးအသိအမြင်များ ရှိကြသည်။

ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုများကို ကျေးရွာတွင်ရရှိနိုင်ပြီး (၆)မိုင်ခန့်ကွာဝေး၍ ကားလမ်းဖြင့် အလွယ်တကူသါွားလာနိုင်သော မော်လူးမြို့ရှိ တိုက်နယ်ဆေးရုံ ၊ ဆေးဆိုင်များ နှင့်လည်းလက်လှမ်းမီသည်။

ကျေးရွာတွင်ရေတွင်း လက်နှိပ်တုံကင်များမှ မြေအောက်ရေကို အလွယ်တကူရရှိနိုင်ပြီး ဝမ်းပျက် ဝမ်းလျှော ၊ တိုက်ဖိုက် ၊အစာအိမ်ရောင်စသော ရောဂါဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးကြောင်းတွေ့ရ သည်။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာ၏ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် အတော်အတင့်ရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ရွာသားအ များစုသည် အခြေခံစာရေးအဖတ်များကို တတ်မြောက်ကြပြီး ဘွဲ့ရအရေအတွက် အတင့်တင့် များ ပြားသည်။ကျေးရွာတွင် အခြေခံပညာရေးကို ရွာရှိအထက်တန်းကျောင်းတွင် တက်ရောက် သင်ကြားနိုင်ကြသည်။ သို့သော် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းကျွမ်းကျင်မှုများမှာ နိမ့်ကျဆဲဖြစ်ပြီး လူငယ်လူရွယ် များ အတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရှားပါးသည်။

(စ) ကျား/မဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာ၏ ကျား/မ ရေးရာကိစ္စဆိုင်ရာ အနေအထားမှာ လွတ်လပ်မှုရှိသည်။ ကျား/မရေး ရာဆိုင်ရာ တာဝန်ယူမှုအပိုင်းတွင်လည်း ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့ အစည်း၏စံနှုန်းများအရ ကောင်းမွန်သတ် မှတ်ထားကြသည်။ ကျားနှင့် မ အကြားပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကိစ္စရပ်များမတွေ့ရပါ။

ကျေးရွာတွင် အမျိုးသား အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့် ပညာရေးနှင့် အခြားနယ်များတွင် အခွင့် အရေးတူညီစွာရရှိသည်ဟု ယေဘုယျပြောနိုင်သည်။ ပညာရေးနှင့် ဆိုင်သော ကိန်းဂဏန်းများတွင် မူလတန်းအဆင့်၌ မိန်းကလေးအရေအတွက်သည် ယောကျ်ားလေး အရေအတွက်ထက်နည်းနေသော်လည်း အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းများတွင် မအရေအတွက်နှင့် ကျား အရေအတွက် ထက်ပို များနေ၍ အမျိုးသမီး များအတွက် ပညာသင်ယူရေးဆိုင်ရာ အခွင့် အရေးများမှာ အမျိုးသားများနှင့် အတူတူပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော်ကျေးရွာ၏ နေ့တွက်လုပ်အားခများ မှာ အမျိုးသားများက ပိုမို ရရှိကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လုပ်အားသဘာဝနှင့် အင်အားစိုက်ထုတ်ရ မှု တူညီသော်လည်း အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက်လုပ်အားနည်းပြီးရကြသည်။ အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးပါဝင်မှုတို့မှာ အလွန်လျော့နည်း လျက်ရှိသည်။ကျား

မတန်းတူညီမျှမှုနှင့် ပါတ်သက်၍ အသိပညာပေးခြင်းများ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် ကျား မတန်းတူ ညှမျှမှု ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့အတွက် ပိုမို အထောက်အပံ့ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

၄။ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

ကျေးရွာတွင်လူမှုရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း(၁)ဖွဲ့စီးပွားရေးဆိုင်ရာ (၁)ဖွဲ့ ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့ (၂)ဖွဲ့တို့ရှိသည်။ကျေးလက်မှဖွဲ့စည်းထားသော မြစိမ်းရောင်အဖွဲ့အစည်းကြလည်း ကျေးရွာအတွင်းတွင် ငွေတိုးအနည်းငယ်ဖြင့် ထုတ်ချေးရသောကြောင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုမှာ အနည်းငယ်ပြောင်း လဲလာပြီဖြစ်သည်။ ကျေးရွာရှိ အဆိုပါ အဖွဲ့အစည်းများအား ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှု သင်တန်းများပို့ချပေးပါက ပို၍ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာနိုင်ပါသည်။

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကျေးရွာတွင် လူမှုရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း (၅) ဖွဲ့ ၊ ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်ရာ(၁) ဖွဲ့နှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ (၁) ဖွဲ့တို့ရှိသည်။ ယင်းအဖွဲ့များအနက် ပြင်ပမှ ဖွဲ့စည်းပေးသော လူမှုရေးဆိုင် ရာအဖွဲ့ဖြစ်သည့် အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့မှာ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုအားနည်းသည်။ နာရေးကူညီ မှုအသင်းမှာ နာရေးကိစ္စအပါအဝင် လူမှုရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်လျှက်ရှိပြီး လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်မှုအားကောင်းသည်။ ကျေးရွာရှိ အဆိုပါ အဖွဲ့အစည်းများမှာ တစ်ဖွဲ့နှင့် တစ်ဖွဲ့အကြား ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှု အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာသဘောတရားတို့နှင့် ပတ်သက်၍ အားနည်းကြပြီး အဖွဲ့အစည်းများစွမ်းဆောင်ရည်မြင့်တင်ရေး သင်တန်းများရရှိပါက ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်မှု ပိုမို တိုးတက်ကောင်းမွန်လာနိုင်ပါသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာတွင်စပါးနှင့် မြေပဲအဓိကစိုက်ပျိုးကြသည်။မိုးစပါးစိုက်ပျိုးကေ(၃၂၇.၇) ရှိပြီး သီးထပ်အဖြစ် မြေပဲ(၁၀၆)ကေနှင့် နွေစပါး(၂၀)ကေကိုစိုက်ပျိုးကြသည်။ .မိုးစပါး ပျှမ်းမျှအထွက်မှာ ၁ကေလျှင် ၇၀ တင်း၊ နွေစပါး(၅၀)တင်း၊ မြေပဲ(၅၀)တင်းနှုန်းဖြစ်ထွက်ရှိ ကြသည်။ နွေစပါးကေ(၅၀)ကို ဆည်ရေမြောင်းမှရေသါင်းစိုက်ပျိုးကြသည်။

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများရရှိနိုင်ကြပြီး စိုက်ပျိုးရေးပစ္စည်း ကုမ္ပဏီများမှလည်း တောင်သူများအတွက်ဝန်ဆောင်မှုများပေးသည် တောင်သူအများစုသည် လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်အတွက် အလုပ်သမားမလုံလောက်မှုပြဿနာကိုရင်ဆိုင်ရတတ်ပြီး လုပ်အားခ ပိုမိုပေးမှ အလုပ်သမားများကို ငှားရမ်းရရှိနိုင်ကြကာ ကုန်ကြစရိတ်မြင့်မားရသည်။ တစ်ချို့ တောင်သူများမှာ အလုပ်သမားရှားပါးမှုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်တက်မှုတို့ကိုကျော်လွှားနိုင်ရန် စပါးစိုက်ရာတွင် ကြဲပင်စနစ်ကိုသုံးကြသည်။ တောင်သူများသည်တစ်ခါတစ်ရံတွင် မိုးရွာသွန်းမှု

မညီမျှမှုရင်ဆိုင်ရတတ်သည်။ မြေပဲစိုက်ခင်းများတွင် ဖျက်ပိုးနှင့် မြေကြွက်များဖျက်ဆီးမှုကိုပိုမိုတွေ့ရပြီး ယင်းဖျက်ပိုးနှင့်မြေကြွက်များသည် ပိုးသတ်ဆေးတစ်ချို့ကို ခံနိုင်စွက်ရှိကြသဖြင့် တောင်သူများ အနေဖြင့် ထိရောက်သော ဖျက်ပိုးနှိမ်နှင်းရေးစနစ်ကိုလိုလားနေကြသည်။

ကျေးရွာတွင် ဝက်မွေးသူအိမ်ထောင်စုအရေအတွက်မှာ တစ်ရွာလုံး၏ ၁၉ %ဝန်းကျင်သာ ရှိပြီး ဒေသမဝက်မျိုးများကို မွေးမြူကြသည်။ ဒေသကြက်မွေးသည့်အိမ်ထောင်စုသည်နည်းပါးလှသဖြင့် တစ်ရွာလုံး၏ ၃%သာရှိသည်။ ရာသီအလိုက်ဖြစ်ပွားတတ်သောတိရိစ္ဆာန်ရောဂါများ အထူးသဖြင့်ကြက်လည်လိမ်ရောဂါသည် အဖြစ်များပြီး ရောဂါကြောင့်သေဆုံးပျက်စီးမှုများရှိတတ်သည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုကို မြို့နယ်မွေးကုဦးစီးဌာနမှရရှိနိုင်သော်လည်း ဝန်ထမ်းမလုံလောက်မှုကြောင့် လွှမ်းခြုံဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှုအားနည်းသည်။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာအဟန့်အတားများအနေဖြင့် ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများက မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတည်ထောင်၊ တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ရန်ချေးငွေကို အလွယ်တကူမရရှိနိုင်ကြချေ ရွာထဲမှငွေချေးသူများထံမှ ချေးငှားလျှင်လည်းအတိုးနှုန်းမှာမြင့်မားတတ်သည်။ ကျေးရွာတွင်မွေးမြူရန်ရေမြေနေရာအဆင်မပြေသောကြောင့် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းမရှိပါ။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းမရှိပါ။ အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများမှာ နေ့စားအလုပ်များ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှုများ ဈေးရောင်း၊ အစိုးရဝန်ထမ်းလုပ်ငန်းတို့ဖြစ်သည်။ အခြားလုပ်ငန်းအများစုမှာ ရာသီဥတုနှင့်အမျိုးအစားအလိုက် တွက်ခြေကိုက်မှု အနည်းအပါးမှ အသင့်အသင့်အနေအထားတွင်ရှိသည်။ လက်လုပ်လက်စားများမှာ စိုက်ပျိုးရာသီများတွင်သာ အလုပ်အကိုင်များပြီး ကျန်အချိန်များတွင် အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေမမှန်ခြင်းကြောင့်တွက်ခြေကိုက်မှု နည်းပါးသည်။

ကျေးရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သောဦးရေများပြားပြီး ထိုအခြေအနေမှာ ကျေးရွာ၏အလားအလာကောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ မြို့ပေါ်တွင်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းတစ်ချို့ကို ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်သောလုပ်ငန်းများရှိသည်။ အပ်ချုပ်၊ ဇာထိုး၊ ပန်းထိုး၊ ဆံပင်အလှပြင်၊ မုန့်လုပ်နည်း၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ပြင်၊ မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်၊ ကားမောင်း၊ ဝပ်လျှော့စသည်တို့ရှိသော်လည်း အများစုမှာ အဆိုပါသင်တန်းများနှင့် အထိအတွေ့နည်းပါးကြသည်။ လုပ်ငန်းခွင်လုံးပညာအရည်အချင်းပိုင်းတွင်လည်းအနည်းငယ်နိမ့်ကျပြီး သင်တန်းစရိတ်အကုန်အကျခံရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း မတတ်နိုင်ကြချေ။ ငွေကြေးအဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စုအချို့သာ အပ်ချုပ်၊ စက်ပြင် သင်တန်းများသို့အချကြေးငွေအကုန်အကျခံကာပို့လွှတ်သင်ကြားကြသည်။

(ဃ) သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်နှင့်သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာတွင်မြေပဲစိုက်ခင်းများ၌ ဖျက်ပိုးများကျရောက်တတ်ခြင်းကြောင့် ပိုးသတ်ဆေးနှင့် ဓာတုမြေသြဇာသုံးစွဲမှုများပြားသဖြင့် မြေဆီလွှာအရည်အသွေးကျဆင်းလာနိုင်သည်။ တောင်သူများ အနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေးစနစ်အစားဓာတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာအသုံးပြုမှုများပြား သည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလပ်စတစ်အိပ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဘူးခွံများကိုစနစ်တကျမစွန့် ပစ်ကြသဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအသိပညာပေးလုပ်ငန်းများ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေးသင့် သည်။

ယခင် ၂၀၁၅ မိုးတွင်းက ရေကြီးလွှမ်းမိုးမှုများဖြစ်ပွားခဲ့သော်လည်း ဤကျေးရွာသည် မြေမြင့်သောအပိုင်းတွင်တည်ရှိ၍ ရေကြီးရေလွှမ်းခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခဲ့သည်။ ကုန်းတွင်းဒေသဖြစ် ခြင်းကြောင့်လည်း မုန်တိုင်းဘေးအန္တရာယ်များကင်းဝေးသည်။ သို့သော် အခါအားလျော်စွာကျ ရောက်တတ်သော မိုးခေါင်ခြင်းကသဘာဝဘေးအန္တရာယ်တစ်ရပ်အနေဖြင့်ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာမှတောင်သူများသည် မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်မှ ထုတ်ချေးသောချေးငွေကို တစ်နှစ်အတိုးနှုန်း ၅ကျပ်တိုး၊ တစ်ဧကတစ်သိန်းကျပ်နှုန်းဖြင့်အများဆုံး(၁၀)ဧကအတွက်ချေးယူနိုင် ကြသည်။ ကျေးရွာတွင်မြန်မာ့ငွေရေးကြေးရေးအပြည့်ပြည်ဆိုင်ရာကုမ္ပဏီမှလာရောက်ဖွဲ့စည်းပေး သော ငွေရေးကြေးအဖွဲ့ဖွဲ့စည်းထားပြီး အဖွဲ့ဝင်(၁၃၀)ဦးရှိကာ တစ်နှစ်အတိုးနှုန်း၃၀%ဖြင့်အသင်း ဝင်များငွေချေးယူနိုင်ကြသည်။ အဖွဲ့တွင်ချေးငွေကို (၁၀)လအထိချေးယူနိုင်ပြီး စည်းကမ်းပိုင်းတွင် တင်းကြပ်ထားသည်။ အချို့အိမ်ထောင်စုများမှာ ရွာထဲမှငွေတိုးချေးသူများထံမှ တစ်နှစ်အတိုးနှုန်း ၃၆%မှ ၆၀%ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မိတ်ဆွေမိသားစုဝင်များထံမှ တစ်နှစ်အတိုးနှုန်း၁၅%ခန့်ချေးယူနိုင် ကြသည်။ ကျေးရွာတွင်သမဝါယမအသင်းဖွဲ့စည်းထားခြင်းမရှိသေးပါ။

ကျေးရွာသားအများစုသည် ချေးငွေကို အကြောင်းရင်းမျိုးစုံ(ရိက္ခာ၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး) တို့အတွက် အထူးသဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာအတွက်ချေးယူကြပြီး ကျေးရွာတွင်ချေးငွေလိုအပ်ချက်များ ပြားကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ အကြွေးတင်ရှိမှုကိုလေ့လာဆန်းစစ်ချက်အရ ပါဝင်သော ဆင်းရဲနွမ်းပါးနှင့်အလွန်ဆင်းရဲ အိမ်ထောင်စုများအားလုံးသည် အကြွေးယူထားကြပြီး အကြွေးငွေ ငါး သောင်းကျပ်မှ (၁၀)သိန်းအထိချေးယူထားကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ ထိုအိမ်ထောင်စုများ၏ ၉၇% သည် အကြွေးငွေငါးသိန်းအောက်ချေးယူကာ၊ ၃%သည် ငါးသိန်းအထက်ချေးယူထားကြောင်းတွေ့ရှိ ခဲ့ပါသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာတွင် မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်းကို အလျား ၄၅ဝ ပေ၊ အနံ ၃ဝ ပေ အမြင့် ၁၅ ပေ ရှိပြီး သွပ်မိုး၊ အုတ်၊ ကွန်ကရစ်ခင်းနှင့် အထက်တန်းကျောင်းကို ၁၃ဝပေ၊ ၃ဝပေ၊ ၁၅ပေရှိ သွပ်မိုး၊ အုတ်၊ ကွန်ကရစ်ခင်းကျောင်းဆောင်တွင် ပညာသင်ကြားပါသည်။ ရွာသားအားလုံးမှာ ရေးတတ်ဖတ်တတ်ကြပြီး လူဦးရေ အားလုံး၏ ၃ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ဘွဲ့ကြိုကျောင်းပညာရေးကို ရရှိထားကြသည်။ မူလတန်းအောင်ရာခိုင်နှုန်းလည်း မြင့်မားသည်။ ယခုနှစ်ကျောင်းအပ်နှံသည့်နှုန်းထားသည် ကျေးရွာရှိမူလတန်းအရွယ်နှင့် အလယ်တန်းအရွယ်ရှိသူအရေအတွက်ထက်ပိုနေကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ကျောင်းတွင် ပရိဘောဂကတို့လုံ လောက်ပြီး မူလတန်းပြဆရာမ ၆ ဦး၊ အလယ်တန်းတွင် ဆရာ/မ(၁၁)ဦးနှင့် အထက်တန်းတွင်(၁၃)ဦး၊ စုစုပေါင်း(၃ဝ)ဦး ရှိသည်။ ဆရာတပည့် အချိုးမှာ ၁ဝ ယောက် ၁ ယောက်ဖြစ်သည်။ ကျောင်းတွင် ဆရာမလုံလောက်မှုရှိသည်။

လွန်ခဲ့သောကျောင်းဖွင့် ရာသီက မူလတန်းကျောင်းသားများအတွက် ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်များနှင့် လေ့ကျင့်ခန်းစာအုပ်များကို အခမဲ့ပံ့ပိုးပေးခဲ့သည်။

ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းရှိပါသည်။ ဤကျေးရွာသည်လျှပ်စစ်မီးရှိသဖြင့် အအေးခန်းဖြင့်သိုလှောင်ရန်လိုအပ်သော ဆေးများအတွက်ရေခဲသေတ္တာသုံးပြီးသိုလှောင်ထားနိုင်သည်။

ကျေးရွာတွင် သောက်ရေအတွက် လက်နှိပ်ရေတုံကင်နှင့် ရေတွင်းများကို မော်တာတပ်ဆင်သုံးစွဲကြပြီး လုံလောက်မှုရှိသည်။ တစ်ရွာလုံးနီးပါးယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်သုံးစွဲကြသဖြင့် ရေကြောင့်ဆက်စပ်ဖြစ်ပွားသော ရောဂါဖြစ်ပွားမှုများနည်းပါးသည်။ ချမ်းသာသော အိမ်ထောင်စုများက အိမ်သာကို အုတ်ဖြင့်ဆောက်လုပ်ထားကြပြီး ဆင်းရဲသောမိသားစုများက ဝါးရိုင်ပတ်ဖြင့်ဆောက်လုပ်သုံးစွဲကြသည်။ စာသင်ကျောင်းတွင်လည်း ကျောင်း အိမ်သာမှာ စနစ်တကျဆောက်လုပ်ထားပြီး ကျောင်းသား ကျောင်းသူများအတွက် အသုံးပြုရန်လွယ်ကူသည်။

(ဆ)လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့် အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။ သူတို့ သည် ကျေးရွာရှိ လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပြီး ဘာသာရေးပွဲတော်များတွင်လည်း တင်ဆက်ပါဝင်ကြသည်။ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဆောင်ရွက်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်း သီးသန့် ဖော်ဆောင်ခြင်းမရှိသေးပါ။

(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦး - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

ကျေးရွာရှိလမ်းမှာ မြေသားလမ်းဖြစ်ပြီး လည်းများကို အသုံးပြုကြသည်။ ရေလမ်းခရီးအသုံးမပြုပဲ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအတွက် မော်တော်ဆိုင်ကယ် ၈၀ စီးနှင့် စက်ဘီး ၁၀ စီး သုံးဘီး (၇) စီး ထော်လာဂျီ (၅) စီး ၊ ကား(၃)စီး ၊ နွားလှည်း (၆၄)စီးတို့ကို အသုံးပြုလျှက်ရှိသည်။

ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးကို (၂၀၁၃) ခုနှစ်မှစ၍ ဆက်သွယ်ထားရှိကြပြီး ကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စုအားလုံး ၏ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သည် သွယ်တန်းအသုံးပြုနေကြပြီး ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းဆက် သွယ်ရေးကို လက်လှမ်းမှီအသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ကျေးရွာတွင် အင်တာနက်အသုံးပြုနိုင်မှုမှာ ကောင်း မွန်ပြီး အခြားသတင်းအချက်အလက်များအတွက် ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်ကြသည်။

(ဈ)တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ သို့သော် ရွာသားများသည် မိုဘိုင်း တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြုနိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်းအမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလို ဆက်သွယ် သိရှိနိုင်သည်။ အာမခံစနစ်ကို ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ထားသူမရှိသလောက်ပင် ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်း မရှိပါ။ ရွာသားများသည် သံရွာရှိရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက် နိုင်ပြီး ကျေးရွာတွင်ရာဇဝတ်မှုဖြစ်ပွါးခြင်းနည်းပါးသည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေများ

ကျေးရွာသည် ပထဝီဝင်အနေအထားအရ မြေပြန့် ဒေသတွင်တည်ရှိပြီး၊ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း၊ ရွာငံမြို့နယ် နှင့် ရန်ကုန်-မန္တလေးကားလမ်းမကြီးပေါ်ရှိဟံမြင့်မိုရ်ကျေးရွာကိုဆက်သွယ်ထားသော လမ်းမကြီးပေါ်တွင်တည်ရှိပါသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အရ အထူးကောင်းမွန်မှုရှိပြီး၊ တစ် နှစ် ပတ်လုံး လွယ်ကူချောမွေ့ စွာသွားလာနိုင်ပေသည်။

ကျေးရွာနှင့်အနီးဆုံးဈေးမှာ သံရွာတိုက်နယ်ကျေးရွာရှိငါးရက် တစ်ဈေးဖြစ်ပြီး၊ ရွှေထည် ပစ္စည်းမှလွဲပြီး အမယ်စုံလင်စွာရရှိနိုင်ပေသည်။ အရေးပေါ်လိုအပ်ပါ က ကျောက်ဆည်မြို့ မဈေးသို့ အလွယ် တကူသွားရောက်ဝယ်ယူ ရရှိနိုင်ပေသည်။

ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးကို မဟာဓါတ်အားလိုင်းမှ ချိတ်ဆက်သုံးစွဲနိုင်ကြသဖြင့် ထင်းသက်သာ သည့် လျှပ်စစ်မီးဖိုဖြင့်ချက်ပြုတ်ခြင်း၊ ကျောင်းသူကျောင်းသားများအတွက် စာဖတ်ချိန် အထောက် အပံ့ဖြစ်ခြင်း၊ အားလပ်ချိန်များတွင် ဗဟုသုတရဖွယ်သုတ၊ရသနှင့် သတင်းအစုံအလင်အား တီဗွီ ဖန်သားပြင်မှကြည့်ရှုနိုင်ခြင်း စသောလူနေမှုအဆင့်အတန်းမြင့်မား လာရေးအတွက် အထောက် အကူ ပြုနေသည်။

လူဦးရေအားလုံး၏ ၇၇%မှာ အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် အရွယ်များ ဖြစ်ကြသည်။ ဘွဲ့ရ အရေအတွက် အသင့်အတင့်ရှိပြီးကျွမ်းကျင်မှုနှင့်သက်မွေးဝမ်ကျောင်းသင်တန်းများကို လူငယ်များ ကို လေ့ကျင့်သင် ကြားပေးခြင်းဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်များကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေပါမည်။ ကျေးရွာလူထု၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ကောင်းမွန်ပြီး ကျန်းမာရေးပံ့ပိုးပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများသို့လည်း အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမှီနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် စိုးရိမ် ရသောဆေးဝါးကုသလိုမှုအတွက်လည်း သံရွာတိုက်နယ်ဆေးရုံ၊မင်းစုတိုက်နယ်ဆေးရုံနှင့် ကျောက် ဆည်ဆေးရုံများသို့ သွားရောက်ပြီး ဆေးကုသမှုများ ခံယူနိုင်ကြသည်။

ကျေးရွာအတွင်းတွင် ပြင်ပနှင့်ကျေးရွာအတွင်းမှဖွဲ့စည်းထားသောလူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ အတော်အသင့်ရှိပြီး၊အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုမှာ ကောင်းမွန်ကြပေသည်။ ပြင်ပ ပုဂ္ဂလိ က ငွေချေးအဖွဲ့များ၊ အစိုးရဌာနများနှင့် အချိတ်အဆက်အားကောင်းမှုရှိပြီး၊ထို အထောက်အပံ့များသည် ကျေးရွာအတွက် လယ်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ဆိုင်ရွက်မှုနှင့် အခြားသေးစားလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက် ရန် လွန်စွာအထောက်အပံ့ကောင်းများ ဖြစ်စေပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှလည်း စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သော နည်းပညာပေးစံပြ စိုက်ကွက်များကို ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးထားခြင်းသည်လည်း တောင်သူများအတွက် ခေတ်မှီစိုက်ပျိုး နည်းစနစ်များအား အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ ရရှိစေသည်။

သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် လယ်မြေများသည် မြေပြန့်ဖြစ်ပြီး မြေဆီသြဇာ အတော်အသင့် ကောင်းမွန်သည်။ တောင်သူများလည်း လယ်ယာထွက်ကုန်များကို အလွယ်တကူ သယ်ယူပို့ဆောင် ရောင်းချနိုင်သည်။ စပါး၊ နှမ်း၊ ငှက်ပျော၊ ကွမ်း၊ နနွင်းနှင့်သရက်တို့ကို အဓိကစိုက်ပျိုးကြပြီး၊ ငပြောင်ဆည်မှ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ဆည်ရေရရှိနိုင်ကြခြင်းသည် သီးနှံစိုက်ပျိုးမှုအား လွန်စွာ အထောက်အကူဖြစ်စေပေသည်။

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူး သန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ ကျေးရွာတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို ဈေးကွက်နှင့်

အခြားလူမှုဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် လက်လှမ်းမှီအသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် အင်တာနက်အသုံးပြုနိုင်မှုမှာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး အခြားသတင်းအချက်အလက်များ အတွက် ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သည်။

လူမှုရေးပရဟိတအသင်းအဖွဲ့များရှိပြီး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် အခြားလူမှုရေးကိစ္စအဝဝအား ကူညီဆောင်ရွက်မှုများပြုလုပ်ပေးကြသည်။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး၊ ကျောက်ဆည် စက်မှုဇုန်နှင့် နီးသောကြောင့် စက်ရုံအလုပ်ရုံများတွင် သွားရောက်လုပ်ကိုင်နိုင်ကြ သည်။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု

ကျေးရွာရှိလယ်မြေများမှာ မြေဆီလွှာ အဆင့် အသင့်ကောင်းမွန်သည်မှ အပ အခြားသံယံဇာတများ မထွက်ရှိပါ။လယ်ယာမြေကို ထပ်မံတိုးချဲ့ရန်မှာ မဖြစ်နိုင်သဖြင့် လယ်သမားများအဖို့ အထွက် နှုန်း တိုးမြင့်အောင် အားစိုက်အသုံးပြုရမည်။

သုံးဆယ်ရေလှောင်တမံမှ ရေသွယ်စိုက်ပျိုးနိုင်သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် ရေသွယ်မြောင်းတိုးချဲ့ဆောက်လုပ်ပြီး ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်မည့် စိုက်ဧက တိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်သင့်ပါ သည်။ ထို့အပြင် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကို ခံနိုင်သော ဖျက်ပိုးများလည်း မတ်ပဲစိုက်ခြင်းများတွင် ကျရောက်တတ်သည်။မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုကိုရရှိသော်လည်း ဖျက်ပိုးနှိမ်နင်းရေးနှင့်ပါတ်သက်၍ ထိရောက်စွာအကောင်အထည်ဖော်သော အစီအစဉ်မရှိသေး ပါ။ တောင်သူများအနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနိုင်နင်းရေး ကျင့်သုံးနိုင်ရေးအထောက်အပံ့များရရှိ ရန် လိုအပ်သည်။ ကျေးရွာတွင် ငွေတိုးချေးသူများရှိသော်လည်း အတိုးနှုန်းမှာမြင့်မားတတ် သည်။ ဘဏ်များမှ ကျေးရွာအရောက် ဝန်ဆောင်မှုပေးသော စနစ်လည်းမရှိဘဲ ချေးငွေလိုအပ်သော အိမ်ထောင်စုများမှာ စီးပွားရေးဘဏ် ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်များမှ ကျေးရွာအရောက်ဝန်ဆောင်မှုပေး သော စနစ်လည်းမရှိဘဲ ချေးငွေလိုအပ်သော အိမ်ထောင်စုများမှာ စီးပွားရေးဘဏ် ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် များမှ ငွေချေးရန်စာရွက်စာတမ်းလိုအပ်ချက်များ ဖြည့်စွက်ရာများတွင် အခက်အခဲကြုံတွေ့ရတတ်သည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်မှု ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းမရှိသဖြင့် အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေပုံမှန် ရရှိစေရေးအတွက် အကန့်အတတ်ရှိနေပါသည်။ ဒေသတွင်လည်း အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း အတွက် ကုန်ကြမ်း ၊ တတ်သိပညာ အထိအတွေ့တို့အားနည်းပါသည်။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှအဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီး လာမည့်ငါးနှစ်တာကာလအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်။

က.၁) ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထုသည် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုမြင့်တင်ခြင်း အလုပ်အကိုင်များဖန်တီးခြင်း သက်မွေးပညာ သင်တန်းများရရှိခြင်းမှ တဆင့် ဝင်ငွေရှာဖွေနိုင်စွမ်းနှင့်စီးပွားရေးအနေအထားကို တိုးတက်ရရှိစေသည်။

က.၂) ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထုသည် စာတတ်မြောက်မှုနှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ပညာရေးမှ တဆင့် ကလေးငယ်များ လူသားဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်နယ်ပယ်ကိုကျယ်ဝန်းလာစေရမည်။

က.၃) ကျွန်ုပ်တို့ရွာလူထုသည် သက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် စီးပွါးရေးအုပ်စုများဖွဲ့စည်းပြီး ကျေးရွာအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်မားလာမှုမှတဆင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံခန့်ခွဲမှုယန္တရားတိုးတက်လာရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အောက်ပါအကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။

ခ.၁) ကျေးရွာတွင်အရင်းအနှီး ငွေ ၊ နည်းပညာအသုံးချနိုင်စွမ်းရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများကို တိုးချဲဆောင်ရွက်သွားမည်။အသေးစားငွေကြေးလုပ်ငန်းနှင့် ချေးငွေများအတွက် မြို့နယ်ရှိဘဏ်များ ရင်းနှီးငွေရရှိနိုင်ရာ အခြားနေရာများတွင်ချိတ်ဆက်ပေးမည်။ အရင်းနှီးငွေများရရှိပါက စိုက်ပျိုးရေး မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက်ခွဲဝေချထားပေးမည်။ အလားတူပင် ကျေးရွာတွင်စိုက်ပျိုးရေး မွေးမြူရေး ၊ နည်းပညာများ ထွန်းကားလာရေးအတွက်စိုက်ပျိုးရေး မွေးမြူရေး နည်းပညာသင်တန်းများ ၊ တက်ရောက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာနည်းပညာများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။သင်တန်းတက်ထားသူများက တဖန် ကျေးရွာတွင် ရရှိထားသောနည်းပညာများကို မျှဝေပေးပြီး မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ကလည်းကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများ အသုံးချ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေမည်။

ခ.၂) ကျွန်ုပ်တို့သည် အပ်ချုပ်၊ ဇာထိုး ပန်းထိုး၊ ယိုနှင့် မုန့်လုပ်နည်း ဆင်ပင်ညှပ်၊ စက်ပြင် ၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ပြင် နှင့်မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်စသော သင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးမည်။ထိုသင်တန်းများသည် သင်တန်းသားများအတွက်ကျွမ်းကျင်မှုကို တိုးပွားရရှိစေပြီး ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ ထူထောင်တိုးချဲ့နိုင်ရန် အရင်းအနှီးလုပ်ငန်းအစီစဉ်နှင့်ချိတ်ဆက်ပေးမည်။

ခ.၃) ကျေးရွာတွင်စာသင်ကျောင်းခြံစည်းရိုးကာရံပြီး မူကြိုးကျောင်းတစ်ဆောင် ဆောက်လုပ်ခြင်းဖြင့် ကလေးငယ်များ၏ အရည်အချင်းတို့ဖြင့် လာရေးအတွက် ဆောင်ရွက်မည်။ပညာရေးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ပြီး အထက်တန်းကျောင်းခွဲများတွင် ဘာသာရပ်အလိုက် ကျွမ်းကျင်မှုပြည့်ဝသော ဆရာ/မ များခန့်ထားရရှိနိုင်ရေးတို့အတွက်ဆောင်ရွက် သွားမည်။

ခ.၄) ကျေးရွာတွင်ကျေးရွာလမ်းနှင့်ကျေးရွာဈေးဆောက်လုပ်ကာ ကျေးရွာ၏ အခြေခံအဆောက်အဦးများ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးတို့အတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။တစ်ချိန်တည်းတွင်ကျေးရွာအ

ဆောက်အဦးများကို အသုံးပြုစီမံခန့်ခွဲပြီး ထိန်းသိမ်းရေးတို့အတွက် စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းကိုလည်း တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း ကျေးရွာအခြေပြုလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော် စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်များပိုမိုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်မည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရ ပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ကြပါမည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂါတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံတော်အစိုးရထံမှ ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင်အားထုတ်လုပ်ကိုင်ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် ဘတ်ဂျက်ပမာဏပါဝင်သည့် နှစ်ပါတ်လည်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်သည်။

(ခ) စံချိန်မီစာသင်ကျောင်းဆောင်ဆောက်လုပ်ခြင်း

ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းဆောင်များမှာအနည်းငယ်ဟောင်းနွမ်းနေပြီး၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထဆောက်လုပ်ခဲ့သဖြင့် အရည်အသွေးပိုင်းတွင် အားနည်းမှုရှိသောကြောင့် စံချိန်မီသောစာသင်ကျောင်းဆောင်တစ်ဆောင်နှင့် အားကစားပစ္စည်းအချို့အား သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနများ ဖြစ်သောပညာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနတို့ မှ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

(ဂ) ကျေးရွာတွင်းလမ်းနှင့် ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းအဆင့်မြှင့်ပြုပြင်ခြင်း

ကျေးရွာတွင်းလမ်းနှင့် ရွာချင်းဆက်လမ်းမှာအနည်းငယ်ကောင်းမွန်မှုမရှိဘဲ၊ မြေသားလမ်းသာ ဖြစ်နေပါသည်။ ကျေးရွာတွင်လည်း ကိုယ်ထူကိုယ်ထ လျှပ်စစ်မီးရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ထားကြသဖြင့်

လမ်းအဆင့်မြှင့် ပြုပြင်ရန် ငွေကြေးထည့်ဝင်ရန် အခက်အခဲရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတော်မှ ကူညီပံ့ပိုးပေးမှုများနှင့်အတူ ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ ကျေးရွာလမ်းနှင့် ရွာချင်းဆက်လမ်းများအား အဆင့်မြှင့် ပြုပြင်ပေးသင့်ပါသည်။ ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်းဖြင့်လည်း တစ်ရွာနှင့် တစ်ရွာ ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှု ပိုမိုမြန်ဆန်လာနိုင်ပြီး၊ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအား လွန်စွာအထောက် အကူပြုနိုင်ပေမည်။

(ဃ) စိုက်ပျိုးရေးလယ်ယာသုံးကိရိယာများစနစ်တကျငှားရမ်းအသုံးပြုနိုင်ရေး

ကျေးရွာသည် စိုက်ပျိုးရေးကောင်းစွာဖြစ်ထွန်းသော ကျေးရွာတစ်ရွာဖြစ်ပြီး၊ တစ်နှစ်ပတ်လုံး စိုက်ပျိုးရေ ရရှိနိုင်သည်။ သို့သော်လယ်ယာလုပ်သားရှားပါးလာမှုနှင့်အတူ၊ ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်လာမှုတို့ကြောင့် လယ်ယာလုပ်ငန်း အချိန်မီပြီးစီးရန် အနည်းငယ်အခက်အခဲ ကြုံတွေ့ရတတ်ပေသည်။ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့်အတူ သက်ဆိုင်ရာဌာနများဖြစ်ကြသော စက်မှုလယ်ယာဦးစီးဌာနနှင့် ကျေးလက်ဦးစီးဌာနများမှ ပြင်ပလယ်ယာသုံး ပစ္စည်းကိရိယာ ရောင်းချသော ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးသင့်ပါသည်။ ထို့အပြင် အရစ်ကျစနစ်ဖြင့် ရောင်းချမှုများ၊ ဈေးနှုန်းသက်သာစွာဖြင့် ငှားရမ်းသုံးစွဲနိုင်ရေးများကိုလည်း ဆောင်ရွက်ပေးသင့် ပါသည်။

(င) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများဖန်တီးပေးရေး

ကျေးရွာတွင် ပညာမတတ်သောလူငယ်အချို့မှာ မိမိဘဝတိုးတက်ရာအာမခံချက်ပေးနိုင်သော လုပ်ငန်းများပေါ်တွင် အာရုံစိုက်မှုနည်းပြီး၊ ဂိမ်းကစားခြင်း၊ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ထိုင်ခြင်းများဖြင့် အချိန်ကုန်ဆုံးနေတတ်ပါသည်။ ထိုနည်းတူစွာပင်၊ လက်လုပ်လက်စားကျပန်းများမှာလည်း လုပ်ငန်းအတည်တကျမရှိဘဲ၊ ရာသီပေါ်သီးနှံများပေါ်တွင်သာ ကျပမ်းအဖြစ်လုပ်ကိုင်စား သောက်နေကြရသည်။ ထိုသူများအတွက် သင့်တော်သောအသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ အတတ်ပညာများ ရရှိအောင် ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ သက်ဆိုင်ရာပြင်ပအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ပြီး ကူညီဆောင်ရွက်သင့် ပါသည်။

၈။ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ

ဗျူဟာဆိုသည်မှာ ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အကောင်ထည် ဖော်မည့်နည်းလမ်းဖြစ်သည်။ နည်းလမ်းဆိုသည်မှာ မည်သည့်စီမံချက်များကို မည်သို့အကောင်ထည် ဖော်မည် ဆိုသည့်သဘောပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်

များကိုရောက်ရှိရန် ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွင်းပါဝင်မည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအကောင် အထည် ဖော်မှု ဆိုင်ရာ အဓိကသော့ချက်များဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုကငါးနှစ်တာအတွက် စီမံကိန်းရေးဆွဲစဉ်အချိန်ကဦးစားပေးအစီအစဉ်ချ ခဲ့သောစီမံကိန်း များသည်ငါးနှစ်တာလုံးအတွက်ပြီးပြည့်စုံပြီဟုမဆိုနိုင်ပါ။ ဦးစားပေးစီမံကိန်းအချို့ကို ရှေ့ပိုင်းနှစ်များ တွင်ဆောင်ရွက်နေစဉ်နောက်ထပ်ဦးစားပေးစီမံကိန်းအသစ်များ ပေါ်လာပါမည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် စံနှစ်တကျ ရေးဆွဲထားသောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်မှုဘောင်သည်သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ဆိုး ဆိုးဝါးဝါးမ ကျပါကပြောင်းလဲမှုသိသိသာသာမရှိနိုင်ပဲ နောက်တိုးဦးစားပေးစီမံကိန်းလုပ်ငန်းအချို့ ကိုနှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင်ထည့်သွင်းခြင်းအား ဖြင့်အစဉ်သဖြင့်ငါးနှစ်တာ စီမံချက်တစ်ခု အသင့် အနေအထားတွင် ရှိနေပါမည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်းများကိုမည်သည့်ဝန်ကြီးဌာန၊ဦးစီးဌာနနှင့်သက်ဆိုင်သည်ဟု လုပ်ငန်းကဏ္ဍ ဆိုင်ရာအရ ခွဲခြားခြင်း (Functional classification)နှင့်စီးပွားရေး အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အကျိုးသက် ရောက်မှုဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification)ဟူ၍ နှစ်မျိုး ရှိသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Functional classification)– ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက် ဖော်ထုတ်ထားသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍအပိုင်းအခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။

ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification) တွင်

- သာမန်အသုံးစရိတ်
- ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊
- စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအသုံးစရိတ်
- လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့ တို့ ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်သက်ရာအမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြင်းစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင်

စီမံချက်များ ဦးစားပေးအစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ် ပေါင်း	ဦးစား ပေး အဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
ကျေးရွာအဆောက်အအုံ					
	၁။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်သွယ် ရေးတိုးတက်ကောင်းမွန် အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း	၈၆	၁	ကျေးရွာတွင်းလမ်းအား ကွန်ကရစ်ခင်းခြင်း မြိုင်သာယာ၊ပေကုန်း တံတားတည်ဆောက်ခြင်း	ကျေးလက် ဦးစီး
ပညာရေး					
ကလေးပညာတိုး တက်ဖွံ့ဖြိုးရေးနှ င့်အဆင့်မြင့်ပ ညာရေး	၂။ ပညာတတ်မြောက်မှုတိုးတက် ရေးနှင့်အရည်အချင်းမြင့်တင်ရေး	၈၅	၂	– ပညာရေးထောက်ပံ့ကြေးနှင့်ကျောင်းအဆောက်အဦးများ တိုးချဲ့ရန် – ကျောင်းဝင်းအားရေတိုက်စားခြင်းမှ ကာကွယ်ရန်နှင့် ခြံစည်းရိုးများကာရံပေးရန် – ကွန်ပျူတာဆောင်နှင့် ကွန်ပျူတာများ ဆောင်ရွက်ပေးရန်	
စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ် အဖွဲ့အစည်းများစီမံ ဆောင်ရွက်ခြင်း	၃။ အဖွဲ့အစည်းဖွဲ့စည်းပြီး ကျေးရွာဖွံ့ ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်ရေး	၈၄	၃	- ဘာသာရေးအဖွဲ့စည်းခြင်း၊ လူမှုရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ -ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်ရန် ကော်မတီ ဖွဲ့စည်းခြင်း	

ကျန်းမာရေး					
ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနှင့် အသိပညာပေးရေး ဆရာဝန်များလာရောက်ကုသပေးစေရန်	၄။ ဆေးကုသစရိတ်လျှော့ချရေးနှင့်ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်	၇၈	၄	ကုသစရိတ်လျှော့ပေါ့ပေးရန် အသိပညာပေး ဟောပြောပွဲနှင့်လက်ကမ်းစာစောင်များဖြန့်ဝေပေးရေး ဆရာဝန်များ ကျေးလက်အထိကုသပေးရန်	
စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ နည်းပညာသင်တန်း					
	၆။ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ နည်းပညာဗဟုသုတကျွမ်းကျင်မှုများတိုးတက်ရေး	၇၇	၅	- စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုများ ဆက်သွယ်မှုရရှိရန် ဈေးကွက်နှင့် သတင်းချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်မှုပြု လုပ်ခြင်း မျိုးကောင်းမျိုးသန့် ထုတ်လုပ်မှုသင်တန်း စပါးအထွက်တိုး နည်းပညာသင်တန်း ဈေးကွက်ရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် လယ်ယာသုံး စကရိယာများ ရရှိရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း	
ရေရရှိမှု သောက်သုံးရေ၊ သုံးရေလုံလောက်စွာ ရရှိစေရေး	၇။ ကျေးရွာ၏ သောက်သုံးရေ သုံးရေအဆင်ပြေရေး	၇၅	၆	မြို့သာယာကျေးရွာနောက် ကုန်းရွာသို့ စိမ့်စမ်းရေရရှိစေခြင်း စက်ရေတွင်းတူးဖော်ခြင်း	–
လူငယ်နှင့် မူးယစ်ဆေးကဏ္ဍ					
လူငယ်များ	၈။ လူငယ်များအား အားကစားနှင့် ဝပ်လျှော့သင်တန်း	၇၃	၇	မူးယစ်ဆေးသို့စိတ်မရောက်စေရန် အားကစားပွဲများ ကျင်းပပေးရေးနှင့် ဘောလုံးအားကစားဖွံ့ဖြိုးရေး	

မူးယစ်ဆေး ကင်းစင်ရေး	များဆောင်ရွက်ပေးရေး			၊ဝပ်လျှော့သင်တန်းများသင်ကြားပေးရန် ၊မူးယစ်ဆေးဝါးများရောက်လာခြင်းမရှိစေရေး
လျှပ်စစ်ရရှိမှု				
ရွာလုံးကျွတ် လျှပ်စစ်မီးရရှိ စေရေး	၉။လျှပ်စစ်မီးရှိသော်လည်း အိမ်တိုင်းရရှိရန်လိုအပ်သောကြော င့်လျှပ်စစ် မီးရရှိရန် ဆောင်ရွက်ပေးရေး	၆၇	၈	လျှပ်စစ်မီးရှိသော်လည်း ကိုယ်ထူကိုယ်ထမီးဖြစ်၍ ကော်မတီကြေးမပေးသွင်းနိုင်၍ မရှိသေးသောအိမ် များရရှိရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း
အမျိုးသမီး ကဏ္ဍ				
အမျိုးသမီးများ ဝင်ငွေရရှိစေ ရေးနှင့်ပြည့်ဝ သောကျန်းမာ ရေးစောင့် ရှောက်ပေးရေး	၁၀။အလုပ်အကိုင်ရရှိစေရေးနှင့် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုဆောင် ရွက်ပေးရေး	၆၄	၉	ဝင်ငွေရရှိရန် အလုပ်အကိုင်ဖွံ့ဖြိုးရေး ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များအား ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်ပေးရေး အမျိုးသမီးရေးရာ အဆောက်အဦးရရှိရေး
မွေးမြူရေး				
ဈေးကွက်၊ နည်းပညာ၊အ ရင်းအနှီးများ ဝန်ဆောင်မှု ပေးရန်	၁၁။မွေးမြူရေးဆိုင်ရာ နည်းပညာ များတိုးတက်စေရေး	၅၈	၁၀	လုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့်အား နားလည်မှုစွမ်းရည် မြှင့်တင်ရေး

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့်ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏အချိန်ဇယားကို ဖော်ပြထားပါသည်။ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

စီမံချက်	အဆင့်	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁
၁။ ကျေးရွာတွင်းကွန်ကရစ်လမ်းခင်းခြင်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန်	၁	——	——	——		
၂။ ပညာတတ်မြောက်မှု တိုးတက်ရေး နှင့်အရည်ချင်း မြှင့်တင်ရေး	၂		——			
၃။ အဖွဲ့အစည်းဖွဲ့စည်းပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ဆောင်ရေး	၃	——	——	——		
၄။ ဆေးကုသစရိတ် လျော့ချပေးရေးနှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်	၄	——	——	——		
၅။ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ နည်းပညာဗဟုသုတ ကျွမ်းကျင်မှုများ တိုးတက်ရေး	၅		——	——		
၆။ ကျေးရွာ၏ သောက်သုံးရေသုံးရေ အဆင်ပြေစေရေး	၆	——	——	——		
၇။ လူငယ်များအား အားကစားနှင့် ဝပ်လျှော့သင်တန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးရေး	၇		——	——		
၈။ လျှပ်စစ်မီးရှိသော်လည်း အိမ်တိုင်းရရှိရန် လိုအပ်သောကြောင့် လျှပ်စစ်မီးရရှိရန် ဆောင်ရွက်ပေးရေ	၈		——			
၉။ အလုပ်အကိုင်ရရှိစေရေးနှင့် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု ဆောင်ရွက်ပေးရေး	၉		——			

၉။ ဘတ်ဂျတ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်းနမူနာ(indicative)အဖြစ် ကိုးကားရန်သာ ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက်ပမာဏတွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မီတီသည် တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်လုပ်ငန်းရှင်များထံမှ ဘတ်ဂျတ် အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖော်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသားမဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ လုပ်အား၊သဲ၊ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊အချိန် စသည်)

စီမံချက်ဘတ်ဂျတ်

စဉ်	စီမံချက်	ရန်ပုံငွေ (သိန်း)	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်)			
			သာမန်အသုံးစရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်		လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာထောက်ပံ့မှု
				ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး	
၁	ကျေးရွာတွင်းကွန်ကရစ်လမ်းခင်းခြင်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန်			√		
၂	ပညာတတ်မြောက်မှု တိုးတက်ရေး နှင့်အရည်ချင်း မြှင့်တင်ရေး			√		
၃	အဖွဲ့အစည်းဖွဲ့စည်းပြီးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ဆောင်ရေး			√		
၄	ဆေးကုသစရိတ် လျှော့ချပေးရေးနှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်			√		
၅	စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာနည်းပညာဗဟုသုတ ကျွမ်းကျင်မှုများ တိုးတက်ရေး				√	
၆	ကျေးရွာ၏ သောက်သုံးရေသုံးရေ အဆင်ပြေစေရေး				√	
၇	လူငယ်များအား အားကစားနှင့်			√		

	ဝပ်လျှော့သင်တန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးရေး					
၈	လျှပ်စစ်မီးရှိသော်လည်းအိမ်တိုင်းရရှိရန် လိုအပ်သောကြောင့်လျှပ်စစ်မီးရရှိရန်ဆောင်ရွက်ပေးရေ			√		
၉	အလုပ်အကိုင်ရရှိစေရေးနှင့်ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုဆောင်ရွက်ပေးရေး				√	

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်ထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့်လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက် ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည်ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေးကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ်လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များကဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်းအခြား သော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများရယူဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအထောက် အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့်

တင်ရန်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။

- ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ
- စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ(နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်များ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများကစီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖော်ပြထားသောသတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီးလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီကတာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သောစည်းကမ်းများသတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အားတာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖေါ်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေများအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖေါ်သောနည်းလမ်းကိုလက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကိုကြီးကြပ်စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာအတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သောအဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်ငန်းများတည်ဆောက်ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း(Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်; ဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကိုစနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၎င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးတို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက်အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များပေါ်မူတည်၍ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာသည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)ကိုတည်ဆောက်ရ ပါမည်။ (၃)လပတ် ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၎င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ(monitoring report)ကိုရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ

- အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ၊
- ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

- ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊
- (၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊
- ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ပြဿနာများ၊
- ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံ ပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထားဖော်ပြပါမည်။ ၄င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှာမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/ သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီ အထောက် အပံ့များ စသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။ ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များပေါ်မူတည်၍ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာသည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)ကိုတည်ဆောက်ရ ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံ ရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

- ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင်သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သောအခွင့်အလမ်းကိုလည်းရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုဇယားများ

(၁) ကျေးရွာလူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့်လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		**ကျား**	**မ**	**စုစုပေါင်း**	**စုစုပေါင်း၏%**
၁ နှစ်အောက်	နို့စို့အရွယ်	၁၂	၁၁	၂၃	၂%
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်အောက်	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၄၉	၄၅	၉၄	၆%
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်အထိ	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၄၈	၅၄	၂၀၂	၇%
၉ နှစ်အထက်မှ ၁၄နှစ် အထိ	အလယ်တန်းကျောင်းသား အရွယ်	၇၃	၅၄	၁၂၇	၁၀%
၁၄ နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ် အထိ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၄၃၃	၄၈၈	၉၂၁	၆၆%
၆၀ နှစ်နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၆၈	၆၆	၁၃၄	၈%
စုစုပေါင်း လူဦးရေ		**၆၈၃**	**၇၁၈**	**၁၄၀၁**	**၁၀၀%**
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု - ၂၄၈		**တစ်အိမ်ထောင်ရှိ ပျမ်းမျှဦးရေ - ၅.၆**			

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျွန်မတို့ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၂၄၈ အိမ်ထောင်စုရှိပြီး ကျားဦးရေမှာ ၆၈၃ ဦးရှိပြီးမ ဦးရေမှာ ၇၁၈ ဦးရှိသည် တစ်အိမ်ထောင်လျှင်ပျှမ်းမျှနှုန်း ရှိပြီး နိုင်ငံတော်၏တစ်အိမ်ထောင်ပျှမ်းမျှနှုန်း ၅ဦး နှင့်ကိုက်ညီပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ရှမ်းနီလူမျိုးများနေထိုင်ကြပြီး အလုပ်လုပ်နိုင်သောကျေးရွာရှိလူဦးရေ စုစုပေါင်း၏ ၆၆ ရာခိုင်နှုန်း ခန့်ရှိသဖြင့် လူသားအရင်းမြစ်ကောင်း တစ်ရပ်ဖြစ်ကာ လူငယ်များကို လေးကျင့်သင်ကြားပေးပြီး ဒေသစီးပွားရေးတိုးတက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်သည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်ရှိ အမျိုးသမီးဦးရေသည် အမျိုးသားဦးရေထက် အနည်းငယ်ပိုပါသည်။

(၁.၂) အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(၁.၂.၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
၁	**စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၉၂	၃၇	၈၀	-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၁	၀.၄		၄၈	
၂	**တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-				
၃	**ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၄	**သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			၁၆	ကျောက်တူး၊ရွှေတူး
၅	**ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-		-	၄	ဆီစက်၊ဆန်စက်၊ ခေါက်ဆွဲလုပ်ငန်း
၆	**လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-		-	-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-		-	-	
၇	**ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊	-			၅	လက်သမား-၂

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ် ထောင်စု	%	မိသားစု ဝင်လုပ် အား		
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					ပန်းရံ-၃
၈	**ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			၁	အိမ်သုံးပရိဘောဂ
၉	**ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			၁	ကွန်ပျူတာဆိုင်
၁၀	**လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၁	၄.၄	၁၁	-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၆	၂.၄		၉၀	
၁၁	**ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၁၂	**ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				၂	ကားမောင်း သုံးဘီးမောင်း
၁၃	**ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၁၄	**အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ် ထောင်စု	%	မိသားစု ဝင်လုပ် အား		
၁၅	**ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၆	**ပညာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၃	၁.၂	-		ဆရာ-၁ ဆရာမ-၂
၁၇	**ကျန်းမာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၁၈	**လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၁၉	**အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၁၃၅	၅၄.၄		၆	
၂၀	**ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies, etc.,)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
	စုစုပေါင်း	**၂၄၈**	**၉၉.၈**	**၉၀**	**၁၇၃**	

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာ၏အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာလုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး တစ်ရွာ လုံး၏ ဝင်ငွေအနေအထားမှာ သာမန်အားဖြင့်လျော့နည်းသည်။ လက်လီလက်ကားရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းများမှာ အိမ်ဈေးဆိုင်များနှင့် ကားလမ်းနံဘေးရှိခဲတတ်ဆီဆိုင်များရှိပါသည်။ အိမ်ထောင်စုအားဖြင့် ၁၈

အိမ်ထောင်စုရှိပြီး၇.၅%သာရှိပါသည်။ ပညာရေးကဏ္ဍတွင် အစိုးရခန့်ကျောင်းဆရာမများသာရှိပါသည်။ လူဦးရေအရေအတွက်အားဖြင့် ၃၁ဦးရှိသော်လည်း ၇ဦးသာ မိသားစုအတွက်အဓိကအလုပ်အကိုင်ဖြစ်ပြီး အိမ်၌ အလုပ်အငှားလုပ်သူအဓိကလုပ်ကိုင်သူ ၁၅အိမ်ထောင်စုရှိပြီး၂၇ဦးမိသားစုဝင်သ်အဖြစ်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ လယ်ကိုယ်ပိုင်၉၃ဦးရှိပြီးမိသားစုဝင်လုပ်အား၆၃ဦး၊ တွဲဘက်အငှားလုပ်ကိုင်သူ၁၁၆ဦးရှိပါသည်။

(၁.၂.၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
၁	လယ်ယာလုပ်ငန်း	နေ့စား	၅၀၀၀	၃၀၀၀	၄၀၀၀	၂၅၀၀	
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား	-	-	-	-	
၃	ငါးလုပ်ငန်း - ရေချို/ရေငန် ငါးဖမ်းခြင်း၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်လုပ်ငန်း	နေ့စား	-	-	-	-	
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	နေ့စား	-	-	-	-	
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား	-	-	-	-	
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား	၅၀၀၀	၃၀၀၀	၅၀၀၀	၃၀၀၀	
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား	-	-	-	-	
၈	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား	-	-	-	-	
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)	နေ့စား	-	-	၅၀၀၀	၃၀၀၀	
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်	နေ့စား	-	-	-	-	

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
	ဆိုင်လုပ်ငန်း						

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်

(၁) လခစား အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (လစာ ÷ ၂၂.၇၅)

(၂) နာရီတွက်ဖြင့် ရသော အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ × ၈)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အမျိုးသားများနှင့် အမျိုးသမီးများ ၏ လုပ်အားခနှုန်းထားမှာ ၅၀၀၀ ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးလုပ်အားခ အများဆုံးမှာ ၅၀၀၀ ဖြစ်ပြီး အမျိုးသား လုပ်အားခ အနည်းဆုံးမှာ ၃၀၀၀ ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးလုပ်အားခ အနည်းဆုံးမှာ ၃၀၀၀ ဖြစ်သည်။

(၁.၃) သဘာဝ ရင်းမြစ်များ

(၁.၃.၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဇယား (၄) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်းအကျဉ်း)	ရေရင်းမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	၃၂၇	သင့်	အနည်းအကျဉ်း	၃၅၀ ဧက
ယာမြေ /တောင်ယာ	၉၈	သင့်	မရ	
ဥယျာဉ်ခြံမြေ	၅၀			
အိမ်ခြံဝင်း စိုက်ခင်း	၃			
နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း	၄			
ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာ မြေ	၃			
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ	၂			
စားကျက်မြေ	-			
ပလပ်မြေ	-			
အခြား	၂			
စုစုပေါင်း	**၄၈၉**			

ရင်းမြစ် …(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ရေရှိသည့် နေရာအမျိုးအစား-ဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ လယ်မြေ စုစုပေါင်း ၄၈၉ဧကနှင့် မြေဆီလွှာအရည်အသွေးမှာ

အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ ယာမြေ/တောင်ယာ(၉၈)ကေ၊ ဥယျာဉ်ခြံမြေ၅၀ကေရှိကြပြီးမြေများအားလုံးမြေဆီလွှာ အသင့်အတင့်ရှိကြပါသည်။ ဆည်ရေရရှိမှု ၂၀၀ ကေခန့်ရှိပြီး ကျန်ကေများမှာ မိုးရေကိုသာမှီခို၍ လုပ်ကိုင်ရသော မြေများဖြစ်ပါသည်။ ၈

(၁.၃.၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့်အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)
ကာဗွန် (ဓာတ်ငွေ့/ရေနံ)	မရှိ	လက်လှမ်းမမှီ
အခြား ရင်းမြစ်များ	နည်း	ခက်
အခြားသဘာဝရင်းမြစ်		
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ	နည်း	ခက်
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)	သင့်	ခက်

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာအနီးရှိ တောတွင် သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ မှာ မရှိလောက်အောင်နည်းပါးပါသည်။ရှိသောတိရ္ဆာန်များမှာလည်းအနည်းငယ်မျှသာရှိပါသည်။ဆေးဘက်ဝင်အပင်များမှာ အတင့်တင့်ရှိပါသည်။နွားစာများမှာလည်း အနည်းငယ်သာရှိပြီး မိုးတွင်းမှ သာ နွားစာပေါ်များပြီး နွေရာသီတွင် နွားစာများရှားပါးပါသည်။

(၁.၄) ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	**အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စု**	**ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု**	**အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု**
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	၈ ကေနှင့် အထက်	၅ ကေအောက်	မပိုင်	မပိုင်
အိမ်အခြေအနေ	တိုက်ခံ၊သွပ်မိုး တစ်ထပ်၊ နှစ်ထပ်တိုက်	တိုက်ခံ၊ထရံ၊သစ်ကာ၊သွပ်မိုး (တစ်ထပ်၊နှစ်ထပ်)	ထရံကာ၊သွပ်မိုး၊ ဝါးကပ်မိုး	ထရံကာ၊သွပ်မိုး၊ ဝါးကပ်မိုး
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု	လက်တွန်းထွန်စက်၊ ခြေလှေ့စက်၊ ထော်လာ	ထွန်စက်၊လက်တွန်းထွန်စက်၊ခိုင်းနွား၊ရေစုပ်စက်၊	လှည်း၊နွား	မရှိ

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	**အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စု**	**ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု**	**အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု**
	ဂျီ၊ရေစုပ်စက်၊ ခိုင်းနွား	ထော်လာဂျီ		
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု	ကား၊ ဆိုင်ကယ်၊ တီဗွီ၊	ဆိုင်ကယ်၊ရေခဲသေတ္တာ၊ တီဗွီ၊ သုံးဘီးဆိုင်ကယ်၊ သိုး၊ဆိတ်၊ဝက်	ဆိုင်ကယ်၊ သုံးဘီးဆိုင်ကယ်၊ဝက်၊ကြက်၊ဆိတ်။	စက်ဘီး၊ ဝက်၊ ကြက်။
အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း	တောင်သူကြီး၊ ပွဲစား	တောင်သူ၊ဈေးဆိုင်၊ စက်ချုပ်၊ဝန်ထမ်း	အိမ်ဈေးဆိုင်၊ကျဘမ်း၊ဝန်ထမ်း	ခေါင်းရွက်ဗျက်ထိုး၊ ကျဘမ်း
အိမ်ထောင်စု - ၂၄၀	၁၄(၆.၁%)	၉၀ (၃၉.၆%)	၉၄ (၃၅.၆%)	၄၂ (၁၈.၅%)

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေသတ်မှတ်ခြင်းအားဖြင့် အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စုမှာ ၁၄ စု(၆.၁%)ရှိပြီး အလယ်အလတ် အိမ်ထောင်စုမှာ ၉၀ စု(၃၉.၆%)ဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုမှာ ၉၄(၃၅.၆%) စုရှိပြီး အလွန်ဆင်းရဲသော ၄၂(၁၈.၅%) အိမ်ထောင်စုဖြစ်သည်။ အဆင်ပြေသောအိမ်ထောင်စုနှင့် အလယ်အလတ်အိမ်ထောင်စုမှာ လယ်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ကြပြီး ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုနှင့် အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများမှာ ကြုံရာကျပန်းအလုပ်ကို လုပ်ကိုင်စားသောက်ရပါသည်။ အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စုမှာ ပျဉ်ထောင် ပျဉ်ခင်း ဖြစ်သည်။ အလယ်အလတ် အိမ်ထောင်စုမှာ ပျဉ်ထောင် ပျဉ်ခင်း သက်ကယ်မိုး ဖြစ်ပြီးအလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုမှာ ဝါးကြမ်း ၊ ဝါးထရံ ကာ ၊ သက်ကယ်မိုးဖြစ်သည်။

(၁.၅) ထိခိုက်လွယ်မှု

(၁.၅.၁) ဝမ်းစာဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓနအဆင့် “၃” နှင့် “၄” အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖြေရှင်းသည့်နည်းဗျူဟာ
၃ လအောက်	၁၅	၁၆.၀၇	ချေးယူသုံးစွဲ
၃ လနှင့် ၅ လ အထိ	၂၈	၂၂.၁၀	ချေးယူသုံးစွဲ
၆လ မှ ၁၂ လ အထိ	၂၂	၁၇.၃၆	ချေးယူသုံးစွဲ

ရင်းမြစ် .. ဥစ္စာဓနအဆင့် “၃” နှင့် “၄” အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအားစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုနှင့် အကြွေးတင်ရှိမှုစစ်တမ်းကောက်ယူရာတွင် အဆင့်(၃) နှင့် အဆင့်(၄)၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းကိုကောက်ယူရာတွင် (၃)လအောက်အိမ်ထောင်စုအရေအါတွက်(၁၅)အိမ်ထောင်စု၊ ၁၆.၀၇%မှာချေးယူခြင်းဖြင့်သာဖြေရှင်းကြပါသည်။ (၃)လနှင့်(၆)လအောက်(၂၈)အိမ်ထောင်စု ၂၂.၁၀%၊ (၆)လမှ(၁၂)ဌ ကြီး (၂၂)အိမ်ထောင်စု ၁၇.၃၆%မှာလည်းချေးယူခြင်းဖြင့်ဖြေရှင်းကြပါသည်။

(၁.၅.၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား (၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသောသက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်နှင့်အထက်			
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်	-	-	-
	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့်အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု	၆၅		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ်အိမ်ထောင်စု	၁၂		
အခြားဒေသသို့ကြာမြင့်စွာသွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	-		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာ၏ ဆင်းရဲ၍ မိသားစုများသော အမျိုးသမီးဦးဆောင်အိမ်ထောင်စုများ မှာ ၆၅စုရှိပြီး ဆင်းရဲ၍ မိသားစုဦးရေများသည် မုဆိုးဖို တစ်ခုလပ် အိမ်ထောင်စုမှာ ၁၂ စုရှိပါသည်။ ထိုအိမ်ထောင်စုများမှာ စားဝတ်နေရေးအတွက် ချေးယူသုံးစွဲရပါသည်။ ချေးယူသုံးစွဲရာ တွင်လည်း လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကျန်းမာရေး ပညာရေး စားဝတ်နေရေးစသည်တို့ကို အသုံးပြုရပါသည်။

(၁.၅.၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု	လတ်	အနည်းငယ်မဖူလုံခြင်း
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု(မြေဩစိုက်ပျိုးရေ)	နိမ့်	မြေဩစိုက်ပျိုးမြေတိုချဲ့ရန် မြေနေရာမရှိခြင်း
၃	ရေကြီးခြင်း	နိမ့်	ရေကြီးခြင်းကြောင့်ရွာသူရွာသားများ ဒုက္ခရောက်ခြင်း

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	လတ်	မိုးခေါင်တောကြောင့်စပါးမစိုက်ပျိုးရခြင်း
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း		
၆	မုန်တိုင်း		
၇	လျှော်		
၈	မီးဘေး		
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ		
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု	လတ်	လယ်မြေများတွင် ဓါတ်ဆားဖြန်းပက်မှ စပါးထွက်တိုးခြင်း
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	နိမ့်	တရားမဝင်သစ်ထုတ်လုပ်ခြင်း
၁၂	ငှက်ဖျားရောဂါ	လတ်	ရန်ဖန်ရန်ခါဖြစ်ခြင်း
၁၃	တီဘီရောဂါ	မြင့်	အနည်းအကျဉ်းသာရှိခြင်း
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ		
၁၅	ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ		
၁၆	တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	လတ်	နွားများ ခွာနာ လျှာနာဖြစ်ခြင်း၊ကြက်ရောဂါဖြစ်ခြင်း
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း		
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲ စသည်	နိမ့်	တံတားမရှိသောကြောင့်လမ်းပန်းဆက်သွယ်မှုခက်ခဲခြင်း
၁၉	အခြား	လတ်	မိုးရွာရင်လမ်းမကောင်းခြင်း

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အနည်းငယ်ဖူလုံခြင်း မြေစိုက်ပျိုး မြေတိုးချဲ့ရန် မြေနေရာမရှိခြင်း ရေကြီးခြင်းကြောင့် ရွာသူရွာသားများ ဒုက္ခရောက်ခြင်း မိုးခေါင်၍ စပါးမစိုက်ပျိုးရခြင်း၊ လယ်မြေများတွင် ဓါတ်ဆားပက်မှ စပါးအထွက်တိုးခြင်း နွားများ ခွာနာ လျှာနာဖြစ်ခြင်း ၊ ကြက်ရောဂါဖြစ်ခြင်း တံတားမရှိတောကြောင့် လမ်းပမ်းဆက်သွယ်မှုခက်ခဲခြင်း၊မိုးရွာရင်လမ်းမ ကောင်းခြင်း

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	နိမ့်	မူးယစ်ဆေးဝါးပေါ်များ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
			သောကြောင့်
၂	အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	လတ်	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သောကြောင့် စားဝတ်နေရေးမဖူလုံခြင်း
၃	မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ	နိမ့်	အလုပ်လုပ်မှစားသောက်ရခြင်း
၄	သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသောဒေသတွင် နေထိုင်သူ		
၅	မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ		
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသောနေရာ (Prone to accident) တွင် နေထိုင်သူများ		
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းခံရသူများ (IDP)		
၈	မြေနိမ့်ပိုင်းနေထိုင်သူများ		
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်		
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်း	လတ်	အလုပ်မလုပ်ရင်စားဝတ်နေရေးခက်ခဲခြင်း
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ		
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခဇရိယာတွင် နေထိုင်သူများ		
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ		
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သား		
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	နိမ့်	ဆေးသုံးစွဲသောကြောင့် ပျက်စီးခြင်း
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသော သူများ		
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ဈေးရောင်းသူများ	လတ်	လမ်းတံတားမကောင်းခြင်းကြောင့် သွားလာမှုခက်ခဲခြင်း
၁၈	နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ		
၁၉	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ		

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၂၀	ကားသမား		
၂၁	အခြား	-	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မူးယစ်ဆေးဝါးပေါများခြင်းကြောင့် လူငယ်များပျက်စီးခြင်း အမျိုးသမီးဦးဆောင်သောကြောင့် စားဝတ်နေရေး ဖူလုံမှုမရှိခြင်းအလုပ်လုပ်မှစားသောက်ရခြင်း အလုပ်အကိုင်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရှားပါးခြင်း မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှုကြောင့် ပျက်စီးခြင်း လွယ်ကူစွာဝယ်ယူနိုင်ခြင်း လမ်းတံတားမကောင်းခြင်း ကြောင့် သွားလာရခက်ခဲခြင်းစသည့်ထိခိုက်မှုအများဆုံးဖြစ်သည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(၂.၁.၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်း တာဝန်	ဦးဆောင် ဖွဲ့စည်း သူများ (၄/၅)	စွမ်းဆောင် နိုင်မှု (၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၁	အမျိုးသမီး ရေးရာအဖွဲ့	၃		၁၀	၁၀	ကျန်းမာရေး	၁၄	၇
၂	မိခင်နှင့်ကလေး စောင့်ရှောက် ရေး	၂		၁၀	၁၀	ကျန်းမာရေး	၅	၇
၃	ပြည်သူ့စစ်	၃	၁၀		၁၀	လုံခြုံရေး	၁၄	၆
၄	သာသနာရေး	၁	၂၀	၂၀	၄၀	ဘာသာရေး	၄	၆
၅	မီးသတ်အဖွဲ့	၁	၁၀		၁၀	လုံခြုံရေး	၄	၇
၆	အပျိုလူပျိုအ သင်း	၁	၅၀	၁၀၀	၁၅၀	လူမှုရေး	၄	၇
၇	သမဝါယမ	၂	၆၃		၆၃	ငွေကြေး	၅	၇
၈	လူမှုကူညီရေး	၂	၁၀	၁၀	၂၀		၄	၇

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်။

(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ - အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။

(၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

(၄) ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်

(၅) ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆) ကောင်း - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် တက်ရောက်မှုကောင်း၊ မှတ်တမ်းများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ရှိခြင်း။

(၇) သင့် - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် အသင့်အတင့် တက်ရောက်မှုရှိ၊ မှတ်တမ်းအချို့ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

(၈) ညံ့ (အားနည်း) - ကြုံသလို အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း၊ မှတ်တမ်းအချို့သာ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လူမှုကူညီရေးအဖွဲ့အစည်းများကတော့ လူမှုရေးကိစ္စများတွင်ပါဝင်လုပ်ဆောင်နေပါသည်။မီးသတ်အဖွဲ့နှင့် ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့မှာကောင်းစွာလုပ်ဆောင်ခြင်းမရှိခြင်း အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့နှင့် မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့မှာလည်း ရံဖန်ရံခါသာလုပ်ဆောင်လေးရှိပါသည်။လူပျို အပျို အသင်းအဖွဲ့မှာ သာရေး၊ အလှူမင်္ဂလာစသည် လုပ်ငန်းများတွင်ကောင်းစွာပါဝင်လုပ်ဆောင်လေးရှိပါသည်။

(၂.၁.၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသောပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်းအမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁			
၂			
၃			
၄			
၅			
၆			

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

(၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း

(၄) ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)

(၅) ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (ဥပမာ - UK Aid, GIZ စသည့်)

(၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၇) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့်အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(၂.၂.၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၁၃၄	၅၅.၈၃	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ ကေအောက်	၃၆	၁၅	ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ ကေမှ ၅ ကေထိ	၅၄	၂၂.၅	တောင်သူငယ်
၄	၅ ကေမှ ၁၂.၅ ကေ ကြား	၉	၃.၇၅	အလယ်အလတ်တောင်သူ
၅	၁၂.၅ ကေ အထက်	၇	၂.၉၁	တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		**၂၄၀**		

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စု မှာ ၁၃၄ အိမ်ထောင်စုရှိပြီး ၂.၅ ကေအောက် အိမ်ထောင်စုမှာ ၃၆ စုဖြစ်ပြီး ၂.၅ ကေမှ၅ကေအထိ ၅၄ အိမ်ထောင်စုရှိပြီး ၅ ကေနှင့် ၁၂.၅ ကေကြား အိမ်ထောင်စုမှာ ၉ အိမ်ထောင်စု ၁၂.၅ ကေအထက် ၇ အိမ်ထောင်စုရှိသည်။

(၂.၂.၁.၂) အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက ရေရင်းမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့်ဧရိယာ

ဇယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေရင်းမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ /ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ကေ	ရရှိနိုင်မှု	
				တနှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၁	ဆည်	အစိုးရ	၇၀၀	ရာသီအလိုက်	မရှိ
၂	ရေလွှဲဆည်	-			
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း	-			

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ /ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဇကေ	ရရှိနိုင်မှု	
				တနှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၄	အဝီစိတွင်း	-			
၅	လက်ငင် ရေတွင်း	-			
၆	စိမ့်စမ်းရေ	-			
၇	ချောင်းရေ	-			
၈	အခြား	-			

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မိုးရေကိုသာအဓိကမှီခိုရသည်။ အစိုးရဆည်ရှိသော်လည်း ရာသီအလိုက်သာရရှိသည်။ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ရေသောက်ဧက ၂၀၀ဧကရှိပါသည်။ အခြားရေအရင်း အမြစ်များမှရေသွင်းနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ သို့ဖြစ်ပါ၍ စက်ရေတွင်းများဖောက်ပေးနိုင်ပါက တောင်သူများပိုမို စိုက်ပျိုးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၂.၁.၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစုပေါင်း စိုက်ဧက	သီးနှံထွက်မှု				သီးနှံ စိုက်ပျိုးသည့် ကာလ		သွင်းအားစု လိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/ မြင့်)	အမြတ် ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/ မြင့်)	မှတ်ချက်
		ယူနစ်	အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျမ်းမျှ	မှ	ထိ			
မိုးစပါး	၃၂၇.၇	တင်း	၇၀	၁၀၀	၈၀	ဇွန်	အောက်တိုဘာ	လတ်	မြင့်	
မြေပဲ	၁၀၀	တင်း	၅၀	၆၀	၅၃	ဇန်နဝါရီ	ဒီဇင်ဘာ	လတ်	လတ်	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်းမှာ စပါးသည် ၁ ဧက ကို အနည်းဆုံး ၇၀ ထွက်ရှိပြီး အများဆုံး ၁၀၀ ထွက်ရှိပါသည်။ဇွန်လတွင်စိုက်ပျိုးလျှင်

အောက်တိုဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းပါသည်။မြေပဲ ကို ဒီဇင်ဘာလစိုက်ပျိုးလျှင် ဇူလိုင်လတွင် ကောက်ရပါသည်။သွင်းအားစုလိုအပ်ချက်မှာ ဓါတ်ဆား ပိုးသတ်ဆေး မြေသြဇာ စသည့် များသုံးစွဲ မှ အမြတ်အနည်းငယ်ရှိပါသည်။

(၂.၂.၁.၄)လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု					စက်ကိရိယာ ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသော တောင်သူ အရေအတွက်	မှတ်ချက်/ အခြေအနေ
	တစ်ဦးချင်းပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်		ရွာပိုင်			
		အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ	အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ		
ထွန်စက်		-	-	-	-	၂၇	
လက်တွန်းထွန်စက်	၃၉	-	-	-	-	၆၂	
အစေ့ချ ကိရိယာ	-					-	
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်	-					-	
ရိတ်သိမ်းစက်	-					-	
ခြွေလှေ့စက်	၃	-	-	-	-	၉၈	
ရေစုပ်စက်	၈၄	-	-	-	-	၉	
ခြေနင်းရေတင်စက်	-						
မြက်ရိတ်စက်	၁၇						

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လက်တွန်းထွန်စက်မှာ တစ်ဦးတည်းပိုင်ဖြစ်ပြီး အလုံးရေမှာ ၃၉ လုံးဖြစ် ပြီး ကျန်လယ်သမားများမှာ ငှားဂမ်းလုပ်ကိုင်ရသည်။ ငှားရမ်းခမှာ ၁ ကေကို ၂၀၀၀၀ဖြင့် ငှားရမ်းအသုံး ပြုရပါသည်။ခြွေလှေ့စက်အရေအတွက်မှာ ၃ လုံးရှိပါသည်။ရေစုပ်စက်မှာ ၈၄ လုံး ရှိပြီး မြက်ရိတ်စက်မှာ ၁၇ လုံးရှိပါသည်။ အခြားများမှာ ချိန်းဆော့ ၊ ဆန်စက် ၊ အပ်ချုပ်စက်စသည် တို့ရှိပါသည်။

(၂.၂.၁.၅) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေ(စိုက်ပျိုးမြေရရှိနိုင်မှု၊ မြေဆီသြဇာ)	သီနှံ့ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန် မြေသြဇာများ ရရှိနိုင်ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးရရှိနိုင်ခြင်း

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
ရေရင်းမြစ်	ဆည်ရေမြောင်းသွင်းရရှိခြင်း
သဘာဝမြေဆွေး၊ အော်ဂဲနစ် မြေသြဇာ	
အော်ဂဲနစ်/ဓာတု ပိုးသတ်ဆေး	
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုများ	
နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေး ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု များ	နည်းပညာရရှိခြင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာရရှိခြင်း
သွင်းအားစုဈေးကွက်	
ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက်နှင့် ကုန်သွယ်မှု	
အခြား	-

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ သီးနှံထွက်နှုန်းတိုးတက်စေရန် မြေသြဇာရရှိခြင်း နှင့် စိုက်ပျိုးမြေရရှိ နိုင်ခြင်း ဆည်ရေမြောင်းသွင်းရှိခြင်း နည်းပညာရှိခြင်း အုပ်ချုပ်မှုရှိခြင်း

(၂.၂.၁.၆)သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့နိုင်မှု	စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန် မြေနေရာမရှိခြင်း
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	ဓါတ်မြေသြဇာများဖြည့်မှသာကောင်းခြင်း
ငွေကြေးအရင်းအနှီးရရှိနိုင်မှု	အစိုးရဘဏ်တစ်မျိုးတည်းရှိခြင်း
စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ အချိန်မီ ရရှိအသုံးချနိုင်မှု	
လုပ်သားရှားပါးမှု (ကျွမ်းကျင် သူ/ မကျွမ်းကျင်သူ)	
ရေရင်းမြစ်များ ရရှိနိုင်မှု	မိုးရေခံများအတွက် ခက်ခဲခြင်း
စိုက်ပျိုးရေမလုံလောက်မှု	ဆည်ရေကိုလုယူသုံးစွဲရခြင်း
ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါ	စပါးပင်များကို ဖျက်စီးခြင်း

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီမှု	လမ်းတံတားမကောင်းခြင်း
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	နည်းပညာ အသိနည်းပါးခြင်း ၊ အကူအညီမရှိခြင်း
အခြား	-

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန် မြေနေရာမရှိနိုင်ခြင်းဓါတ်ဆာပက်မှ မြေဩဇာကောင်းခြင်း အစိုးရဘဏ်တစ်မျိုးတည်းသာရှိခြင်းမိုးရေခံများအတွက်ခက်ခဲခြင်း ဆည်ရေကိုလုပယူသုံးစွဲရခြင်း စပါးပင်များ ကို ပျက်စီးခြင်း လမ်းတံတားမကောင်းခြင်းကြောင့် နည်းပညာ အသိနည်းပါးခြင်း အကူအညီမရှိခြင်း

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
မွေးမြူရေး			
ခိုင်းနွား	၆၆	၈၄	
နို့စားနွား			
မြင်း			
ကျွဲ	၅	၂၄	
မြည်း	-	-	
လား	-	-	
ဆိတ်			
သိုး			
ဝက်	၅၀	၁၁၉	
ကြက်	၂၈	၂၄၄	
ဘဲ			
နွားနောက်	-	-	
အခြား	-	-	
ငါးလုပ်ငန်း			
ငါးကန်	-		
ပုဇွန်ကန်	-		
ဂဏန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း	-		
ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	-		

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	-		
အခြား	-		

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၂.၂.၂) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	
ရေရရှိမှု	
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	
ချေးငွေ	
သွင်းအားစုဈေးကွက်	
ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်	
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာ လုံလောက်မှု	
အခြား	-
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	-
ချေးငွေ	-
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	-
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	-
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	-
အခြား	-

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၂.၂.၃) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
ဈေးငွေ့ရရှိနိုင်မှု	
ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	
စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် လိုင်စင်/ လေလံ လက်လှမ်းမီမှု	
အခြား	-
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	-
ဈေးငွေ့ရရှိနိုင်မှု	-
အခြား	-

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၂.၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

(၂.၂.၃.၁)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစု ဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း				အနည်းငယ်ကောင်းခြင်း
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း		-		
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေပေးဝေရေး	-			
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	၄	၂၀	-	စားဝတ်နေရေးအဆင်ပြေခြင်း
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး	-			

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး				
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ)	၂	-	၂	တခါတလေမှချုပ်ရခြင်း
၇	လက်လီ- လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး	၇	-	၁၃	
၈	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း		-		
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး		-		
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)	-	-	-	
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ	-	-	-	
၁၂	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)	-	-	-	
၁၃	ပညာရေး	၁	၁		
၁၄	ကျန်းမာရေး	၅	၇၀	-	
၁၅	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ	-	-	-	
၁၆	အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ		-	-	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင်လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies. etc.,)	-	-	-	
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူဦးရေ			၄၃	

ရင်းမြစ် …(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

(၂.၂.၃.၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃-က) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
ကျောက်ရှာသွားနိုင်ခြင်း	
ရွှေလုပ်သွားနိုင်ခြင်း	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လမ်းတံတားကောင်းမွန်လျှင် လွယ်ကူစွာသွားရောက်နိုင်ခြင်းစီးပွားရေး ၊ကျန်းမာရေး ပညာရေး စသော အခွင့် အလမ်းများရရှိနိုင်ပါသည်။

ဇယား(၂၃-ခ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
လမ်းတံတားမကောင်းခြင်း	လမ်းတံတားကောင်းလျှင် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းမွန်
အရင်းအနှီးမလုံလောက်မှု	ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုလုပ်ငန်းအချို့ရှိပြီး လုပ်ငန်းတိုးချဲ့နိုင်လျှင် အကျိုးအမြတ်တိုးပွါးလာနိုင်သော်လည်း လိုအပ်သောအရင်းအနှီး

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
	မလုံလောက်မှုရှိသည်။

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လမ်းတံတား မကောင်းခြင်းကြောင့် သွားလာမှုခက်ခဲပါသည်။ ရေကြီးလျှင် သွား ၍ မရပါ။

(၂.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ

(၂.၃.၁) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား (၂၄) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး အနည်းဆုံးရှိသော အိမ်ထောင်စု								-	-	-
၂	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သောကျေးရွာရှိလူဦးရေ	၉၈	၉၉	၆၆	၁၆၅	၉၈	၆၅	၁၆၃	၁	၁	၂
၃	ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းမှုကာလ										
	၃ လ အထိ	-	၇	၃	၁၀	၇	၃	၁၀			
	၆ လ အထိ	-	၄	၅	၉	၄	၅	၉			
	၁၂ လ အထိ	-	၈		၈	၈		၈			
	၁၂ လ အထက်	-	၈၀	၅၈	၁၃၈	၇၉	၅၇	၁၃၆	၁	၁	၂

ရင်းမြစ် …(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၃.၂) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်	၇၄
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းရင်း	-
၃	ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှု မရှိသည့် အကြောင်းရင်း	-
၄	အခြား	-

ရင်းမြစ် … အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းအရင်းမှာ ပို မိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေအခွင့် အလမ်းများရှာဖွေရန်သာဖြစ်သည် ။ အချို့ကစားဝတ်နေရေးကြောင့် သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ရပါသည်။

(၂.၃.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစု ပေါင်း	% ကျေးရွာ အတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၉၈	၄၁.၂၅		√	√
၂	ပြန်ပို့ငွေ လမ်းကြောင်းများ					
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)	၄၆	၁၉.၁၆	-	-	-
	- ဘဏ်	၁၁	၄.၅၈	-	-	-
	- လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း	၃၃	၁၃.၇၅	-	-	-
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ်	-		-	-	-
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်နှင့်လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း			-	-	-

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပို့ငွေကို မှီခိုရသော အိမ်ထောင်စုမှာ ၉၈ အိမ်ထောင်စု ဖြစ်ပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများမှလွှဲငွေများကို(ဟွန်ဒီ)လုပ်ငန်းကိုအများဆုံးအသုံးပြုကြပြီး ရာခိုင်နှုန်းအား ဖြင့် ၁၉.၁၆%ရှိပါသည်။ ဘဏ်လုပ်ငန်းဖြင့်လွှဲငွေ(၁၁)ဦးခန့်သာရှိပြီး ၄.၅၈%ရှိပါသည်။ လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့သော အချို့မှာ၁၃.၇၅%ရှိပါသည်။

(၂.၄) ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်)	၁ဖာလုံခန့်	၂၀ မိုင်
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်းနှင့် ၎င်း၏ အထောက်အပံ့များ	ဆိုင်ကယ်၊ ကား	ဆိုင်ကယ်၊ကား
ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့်	ဟင်းသီးဟင်းရွက် ငါး ဝက်၊	လူသုံးကုန်နှင့်အခြားပစ္စည်းမျိုးစုံ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်မှု	ကြက်	
ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦနှင့် ဝန်ဆောင်မှု	သွပ်မိုး၊ ပျဉ်ခင်း	သွပ်မိုး၊ နံကပ်

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ အနီးဆုံးဈေး အကွာအဝေးမှာ ၁ဖာလုံခန့်ရှိပါသည်။အကြီးစား ဈေးကွက်မိုင် (၂၀) မိုင် ကွာဝေးပါသည်။သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းမှာ လမ်းတံတားကောင်းမှ သွားလာမှုလွယ်ကူခြင်း ရေကြီးခြင်း ၊ ရေလျော့မှ ရေကူးပြီးသွားရခြင်း ကုန်စည်အမျိုးအစားမှာ ဟင်းသီးဟင်းရွက် ၊ငါး၊ ဝက်သား၊ ကြက်သား၊ ငါးခြောက် စသည့် ကုန်စည်အမျိုးအစားများရရှိခြင်း ဈေး၏ အခြေခံအဆောက်အဦးမှာ သွပ်မိုး ၊ ပျဉ်ခင်း ဖြစ်ပါသည်။ဝန်ဆောင်မှုမှာ လွယ်ကူစွာဝယ်ယူနိုင်ခြင်း စသည့် ဝန်ဆောင်မှုများရှိပါသည်။

(၂.၅) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား	ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ
အစိုးရဘဏ် (စိုက်ပျိုးရေး ဘဏ်၊ သ မချေး ငွေ)	မိုးဘဏ်	၆လ	၇၅ ပြား	ပုံစံ ၇	ပုံစံ(၇)ရှိရန်လိုအပ်သည်၊ မှတ်ပုံတင်၊လက်မှတ်ဖွေနှင့်အသင်းဝင်ရန်လိုအပ်သည်။
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်	-	-	-	-	-
ပုဂ္ဂလိက အသေးစား ချေးငွေဝန် ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု /ငွေချေးအစီအစဉ်					
ငွေချေးပေးသူ	-	-	-	-	
အပေါင်ဆိုင်	-	-	-	-	-
မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများ					-
အခြား	-	-	-	-	-

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု ပေးသောအဖွဲ့များ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်းမှာအစိုးရဘဏ်ဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရဘဏ်၏ အတိုးနှုန်းမှာ ၇၅ ပြားဖစ်ပါသည်။

(၂.၆) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၆.၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	မြင့်	မြေသြဇာမကောင်းခြင်း
အပင်မျိုးစိတ်များ	လတ်	အပင်မျိုးစိတ်ရှားပါးခြင်း
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်မှု	လတ်	ဖျက်ပိုးများလွယ်ကူစွာကျရောက်နိုင်ခြင်း
ရေရင်းမြစ်	နိမ့်	ငပြောင်ဆည်မှဆည်ရေအပြည့်အဝရရှိကြသည်။
ငါးမျိုးကွဲများ		
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ		
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု		

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မြေသြဇာမကောင်းခြင်း အပင်မျိုးစိတ်ရှားပါးခြင်း ဖျက်ပိုးများလွယ်ကူစွာကျရောက်ခြင်း ရေကိုလုပယူသုံးစွဲရခြင်း အမှိုက်များကို စနစ်တကျ စွန့်ပစ်မှုမရှိခြင်းတို့ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၇) ပညာရေး

(၂.၇.၁) ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏%

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏%
စာမတတ်သူဦးရေ	၂၈	၁၈	၄၆	၄%
ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး	၃	၄	၇	၁%
မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူဦးရေ	၆၈	၈၂	၁၅၀	၁၂%
မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၂၁၅	၂၁၇	၄၃၂	၃၇%
အလယ်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၈၀	၁၇၆	၃၅၆	၃၀%
အထက်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၄၉	၄၅	၉၄	၈%
တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၄၁	၅၆	၉၇	၈%
၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေပေါင်း	**၅၈၄**	**၅၉၈**	**၁၁၈၂**	၁၀၀%

ရင်းမြစ် ...အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာ၏ စာမတတ်သူဦးရေမှာ ကျား (၂၈) ဦး နှင့် မ (၁၈) ဦး ပေါင်း (၄၆) ဦးရှိပြီး ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေးမှာ ကျား (၃) ဦးနှင့် မ (၄)ဦး ပေါင်း(၇) ဦးရှိပါသည်။မူလတန်းပညာရေးမပြီးဆုံးသူဦးရေမှာ ကျား(၆၈)ဦးနှင့် မ (၈၂)ဦးပေါင်း(၁၅၀)ဦးရှိပြီး မူလတန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေမှာ (၂၁၅) ဦးနှင့် မ (၂၁၇)ဦး ပေါင်း(၄၃၂) ဦးရှိပါသည်။အလယ်တန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေမှာ ကျား (၄၉)ဦးနှင့် မ (၄၅)ဦးပေါင်း (၉၄)ဦးရှိပါသည်။ သက္ကသိုလ်ပညာပြီးဆုံးသူဦးရေမှာ ကျား(၄၁)ဦးနှင့် မ (၅၆)ဦး ပေါင်း(၉၇) ဦးရှိပါသည်။ ၉ နှစ်အထက် လူဦးရေစုစုပေါင်းမှာ ကျား (၅၈၄) နှင့် မ (၅၉၈)ဦးရှိပြီး စုစုပေါင်းဦးရေမှာ (၁၁၈၂) ဦးရှိပါသည်။

(၂.၇.၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏
မူလတန်း(၅-၉နှစ်)	၄၅	၄၈	၉၃	၁၉%
အလယ်တန်း (၁၀-၁၄နှစ်)	၈၈	၇၂	၁၆၀	၃၃%
အထက်တန်း (၁၅-၁၆ နှစ်ကြား)	၉၂	၆၉	၁၆၁	၃၃%
တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား၊ သူ	၃၉	၃၁	၇၀	၁၄%

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ကျောင်းတက်နှုန်း မှာ ကျား ၂၁၉ယောက်၊ မ ၁၇၂ယောက်၊ စုစုပေါင်း ၃၉၀ ယောက်ရှိပြီး ၈၀%ရှိသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၇.၃) စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	**မူလတန်းကျောင်း**					
ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်)	ရွာတွင်းလမ်း					
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	စက်ဘီး၊ဆိုင်ကယ်၊ချေလျင်					
စာသင်ကျောင်းအရွယ်အစား (အလျား၊ အနံ၊အမြင့်)	၆၀ ပေ၊ ၂၀ ပေ၊ ၂၅ ပေ ၁၀၀ ပေ၊ ၃၀ ပေ၊ ၂၇ ပေ ၂၁၄ ပေ၊ ၄၄ ပေ၊ ၂၇ ပေ					
အမိုး၊နံရံ၊အခင်း အရည်အသွေး	သွပ်၊ အုတ်၊ အင်္ဂတေ၊ မကောင်းမွန်။					
ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ(လုံလောက်မှုရှိ/မရှိ) နှင့် ကျောင်းအိမ်သာ အခြေအနေ	ရှိ ယင်လုံအိမ်သာ					
ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု (အာဟာရအမျိုးအစားနှင့် ကြိမ်ရေ)	တစ်ပတ်တစ်ကြိမ်ကြက်သားဆန်ပြုတ်					
ကျောင်းဆရာဦးရေ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
အစိုးရခန့်	၂	၂၈	၃၀			
ကျေးရွာခန့်	-	-	-			

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာခန့်ဆရာ/ဆရာမ မရှိပါ။

(၂.၇.၄) ပညာရေးအခက်အခဲနှင့်ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	**ရှင်းလင်းချက်**
ကျောင်းဆရာ/မ ရရှိနိုင်မှု	၃၀
တပည့် - ဆရာ အချိုး	၁ :၁၁
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	မရှိ
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေး အထူးအစီအစဉ်	မရှိ
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	ပြည့်စုံ
ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ်မတတ်နိုင်မှု	ရှိ/ငွေကြေးမပြည့်စုံ
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ	မရှိ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှု	
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	ဆရာများနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုရှိခြင်း

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာ၏ပညာရေးအခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ မှာ ကျောင်းဆရာမဦးရေမှာ ၃၀ဦးရှိပြီး ဆရာတပည့် အချိုးမှာတစ်ဆယ်တစ်အချိုး ၁ ဖြစ်သည် ။ မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်းမှာမရှိပါ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့် စာရေးကိရိယာ များမှာ ပြည့်စုံမှုရှိပါသည်။ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများအတွက်ကျောင်းစရိတ်မတတ်နိုင်မှုများရှိပါသည်။၂ အိမ်ရှိပြီးကျောင်းသားအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများလက်လှမ်းမှီမှုမရှိပါ။

(၂.၈) ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ

(၂.၈.၁) အဖြစ်များသောရောဂါများ

ဇယား (၃၄) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

#	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော		√		
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး		√		
၃	ငှက်ဖျား	√			
၄	အသက်ရှုလမ်းကြောင်း ကူးစက်ရောဂါ			√	
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတဆင့် ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ			√	
၆	တီဘီ			√	
၇	ဆီးချို		√		
၈	သွေးတိုး		√		
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊ စီ)			√	
၁၀	အာဟာရချို့တဲ့မှု			√	
၁၁	အခြား ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ			√	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ။ ကျေးရွာ၏ အဖြစ်များရောဂါများမှာ ဝမ်းပျက် ဝမ်းလျော ၊ သွေးလွန်တုတ်ကွေး

စသည့် ရောဂါများဖြစ်ပွားလေးရှိကြသည်။

(၂.၈.၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုနှင့် အာဟာရဆန်းစစ်မှု

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ အာဟာရ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	အဆုတ်ရောဂါ	√		
၂	ဆုံဆို့၊ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ	√		
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	√		
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)	√		
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	√		
၆	အခြား စုပေါင်းကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု	√		
၇	အာဟာရမှတ်တမ်းယူမှု(အရပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)	√		
၈	အာဟာရပညာပေးအစီအစဉ်		√	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အဆုတ်ရောဂါ ကာကွယ်ဆေး မေးခိုင် နှင့် အသာဝါရောဂါ ကာကွယ်ဆေး ထိုးခြင်း ။ ဝက်သက်ရောဂါကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း အခြားစုပေါင်းကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုရှိခြင်း ။ အဟာရ မှတ်တမ်းယူမှု (အရပ်အမြင့် ။ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်) စသည်တို့လုပ်ပေးခြင်း ။ အဟာရပညာပေး အစီစဉ်မရှိခြင်း

(၂.၈.၃) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက်မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက် မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာန	၁မိုင်	မရှိ	ကျန်းမာရေးမှူး- သားဖွားဆရာမ - ၁ အရံသားဖွားဆရာမ- ကြီးကြပ် (၁) – ကြီးကြပ် (၂) – တိုင်းရင်းဆေးကု- အရပ်လက်သည်-	လုံလောက်မှု	
တိုက်နယ် ဆေးရုံ	၆မိုင်	ရှိ	ဆရာဝန် - ၃ ဦး လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - ၅ ဦး သားဖွားဆရာမ - ၂ အရံသားဖွားဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-	လုံလောက်မှု	
မြို့နယ် ဆေးရုံ	၂၁ မိုင်	မရှိ	ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-	လုံလောက်မှုရှိ၊	
ဆေးဆိုင်	.၅ မိုင်	-	ဆေးဝါးကျွမ်းကျင် သူ	လက်လှမ်းမှီမှု--ရှိ ဆေးဝါး--စုံလင် သိုလှောင်ပုံစနစ်-- ရှိကောင်း အအေးခန်းစနစ်--	

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက် မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
				ကောင်း	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာနှင့် ကျန်းမာရေးဌာန၏ အကွာအဝေးမိုင် မှာ(၁) မိုင်ရှိပြီး အခန်း၊ ကုတင် လုံလောက်မှုမရှိခြင်း ၊ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းဦးရေမှာ သားဖွားဆရာမ ၁ ဦးသာရှိပြီး တိုက်နယ်ဆေးရုံမှာ ကျေးရွာ၏ ၆ မိုင်အကွာအဝေး တွင်ရှိပါသည်။အခန်းကုတင် လုံလောက်မှုရှိပါသည်။မြို့နယ်ဆေးရုံသည် ကျေးရွာ ၂၁ မိုင်အကွာတွင်ရှိပါသည်။အခန်း ကုတင်လုံလောက်မှုမရှိပါ။ဆေးနှင့် ပါတ်သက်သော အသုံးဆောင်ပစ္စည်းများလုံလောက်မှုရှိသည်။ ကျေးရွာနှင့် ဆေးဆိုင်အကွာအဝေးမှာ .၅ မိုင်ရှိပြီးဆေးဝါးကျွမ်းကျင်သူ ၁ ဦးရှိပြီး လက်လှမ်းမှီမှုရှိပါသည်။ ဆေးဝါးစုံလင်ပြီး သိုလှောင်ပုံစနစ်ကောင်းမွန်ပါသည်။ အအေးခန်းစနစ်ကောင်းမွန်ပါသည်။

(၂.၉) ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(၂.၉.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေ အတွက်	အကောင်း/ အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ရေတွင်း	၁၅၄	အကောင်း	√	√	√	
အဝီစိတွင်း (စက်တပ်)						
အဝီစိတွင်း/တုံကင်	၁	ကောင်း	√	√	√	
ကန်						
မြစ်/ချောင်း						
မိုးရေသိုလှောင်ကန်	-					
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း	-					
အခြား	၉၃					

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး

အုပ်စု၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှုမှာ ရေတွင် (၁၅၄) တွင်ရှိပြီးရေမှာကောင်းပါသည်။ နွေ၊မိုး၊ဆောင်း လုံလောက်မှုရှိပါသည်။အဝီစိတွင်း တုံကင် (၁) လုံးရှိပြီး ကောင်းမွန်ပါသည်။ နွေ၊မိုး၊ဆောင်း သုံးရန်ကောင်းပါသည်။

(၂.၉.၂)သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာ အမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာအမျိုးအစား	**သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု**	**ရှင်းလင်းချက်**
ယင်လုံအိမ်သာ	၂၄၅	ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်စွာနေနိုင်ရန်အတွက်
ကျင်းအိမ်သာ	၃	
မြေပေါ် အိမ်သာ	-	
တောထိုင်	-	
စုစုပေါင်း		

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ယင်း အိမ်လုံအိမ်သာများကိုသာ သုံးစွဲပါသည်။ ကျန်းမာရေး အထူးကောင်းမွန်ရန်အတွက် အသုံးပြုကြပါသည်။

(၂.၁၀) ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

ဇယား (၃၉) ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

#	**ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ**	**ရှိ**	**မရှိ**	**မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်**
၁	ကျေးရွာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီး တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု/ ခေါင်းဆောင်မှု	√		
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု	√	-	ပရဟိတအသင်း၊ အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့များတွင် ပါဝင်လှုပ်ရှားမှုများ ရှိသည်။
၃	လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေးများ/အမျိုးသမီးများအား သံသယဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ	-	√	အေးချမ်းလုံခြုံမှုရှိသည်။
၄	အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက်	√	-	ရပ်မိရပ်ဖများမှ အလျဉ်းသင့်သလို

#	ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
	ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု			ပြောဆိုဆုံးမမှုများရှိသည်။
၅	အခြား (ရှိလျှင်)			

ရင်းမြစ်… (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာ၏ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီးတက်ကြွစွာ ပါဝင်မှုရှိပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်အမျိုးသမီးတက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်လေ့ရှိပါသည်။လွန်ခဲ့ သော နှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ အမျိုးသမီးများအား သံသယဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှုများ မရှိပါ။ အမျိုးသမီးရေရာအကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် အညီတရားမျှတမှုဆိုင်ရာများ အတွက်အသိအမြင်ရှိခြင်း

(၂.၁၁) အခြေခံ အဆောက်အဦများ အခြေအနေ

(၂.၁၁.၁) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ

လမ်း အမျိုးအစား	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	ကောင်း /ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည် (မိုင်)
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး	
ရွာတွင်းလမ်း	၁	ဆိုး	၁၉၅၅		√	၇၀၀ပေ
ချဉ်းကပ်လမ်း	၁	ဆိုး			√	၇၀၀ပေ
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၂	ဆိုး	၁၉၅၅		√	၁၇၀၀ပေ/၈၀၀ပေ
အခြား						

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ မြေသားလမ်း - ၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း - ၂၊ ကတ္တရာလမ်း/ကွန်ကရစ်လမ်း - ၃

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေမှာ ရွာတွင်းလမ်းမှာမြေသားလမ်းဖြစ်ပြီး လမ်းမှာ ဆိုးပါသည်။ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှုမှာ နွေရာသီ၌သာအကောင်းသုံး၍ရပါသည်။လမ်းရှည် မိုင်မှာ ၇၀၀ ပေ ရှိပြီး ရွာချင်းဆက်လမ်းမှာ မြေသားလမ်းဖြစ်ပြီး လမ်းမှာဆိုးပါသည်။ လမ်းအရှည်မိုင်မှာ ၁၇၀၀ ပေနှင့် ၈၀၀ ပေရှိပါသည်။

(၂.၁၁.၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

တံတား	အရွယ်အစား	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆော	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ

အမျိုးအစား			က် ခဲ့သောနှစ်	ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
ဆိပ်ခံတံတား	-				
ကွန်ကရစ်တံတား	၅'-၁၅'-၄'	ကောင်း	၂၀၁၂	-	√
ကြိုးတံတား	-				
ရေပြွန်	-				
အခြား	အနံ ၁၆ပေ အမြင့်၂၀ ပေ	ဆိုး	၂၀၁၄	√	√

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကွန်ကရစ်တိုင်ဖြင့်ပျဉ်ခင်းတံတားဖြစ်ပါသည်။မိုးရာသီတွင်ရေတိုက်စားပြီး တံတားကျိုးမှုများလည်းဖြစ်ပါသည်။ ရွာချင်းဆက်တံတားမှာလည်း ပျဉ်တံတားကိုသာအသုံးပြုကြရပါသည်။ လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း၃၀ ခန့်ကတည်ဆောက်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၄ ခုနှစ်မိုးရွာချိန်၌ရေတိုက်ပါသွားခဲ့ပါသည်။တံတားအရှည် ၁၄၀'-အနံ ၁၄'-အမြင့် ၁၈'ရှိပါသည် ယခုအချိန်အထိပြန်လည်တည်ဆောက်နိုင်ခြင်းမရှိသေးဘဲ ယာယီတံတားဖြင့် သာပြုလုပ်အသုံးပြုနေကြရပါသည်။

(၂.၁၁.၃) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ် အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု	
			ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း	-			
ပင်လယ်ရေကြောင်း	-			
အခြား	-			

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ၁ – လှေ၊သမ္ဗာန် ၂ - မော်တော် ၃ - သင်္ဘော

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရေကြောင်းသွားလာ အသုံးပြုမှုမရှိပါ။

(၂.၁၁.၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုး အစား	စက်လှေ	လှေ၊ သမ္ဗာန်	စက်ဘီး	မော်တော် ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်က ယ်၊ ထော်လာဂျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွားလှည်း
အရေအတွက်	-	-	၈၃	၂၈၁	၅	၇	-	၅၈

ရင်းမြစ်...အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များအဖြစ် စက်ဘီး၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်၊ သုံးဘီးဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာဂျီ၊ကား၊နွားလှည်းကိုသာအသုံးပြုရပါသည်။စက်ဘီး(၈၃) စီးရှိပြီးမောတော်ဆိုင်ကယ် (၂၈၁) စီးရှိပြီး သုံးဘီး ဆိုင်ကယ်(၅) စီး ကား(၇)စီး နွားလှည်း (၅၈)စီးရှိပါသည်။

(၂.၁၂) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား (၄၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
မဟာဓာတ်အားလိုင်း	၁၇၂	သင့်	ရှိ
ဆိုလာစနစ်	၁၅	သင့်	မရှိ
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်	-		
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်	၃၀	သင့်	ရှိ
လေစွမ်းအင်	-		
ဇီဝလောင်စာ	-		
အခြား	၃၁	ညံ့	ရှိ

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေမှာ မဟာဓါတ်အားလိုင်းသုံးသော အိမ်ထောင်စုမှာ ၁၇၂ စုရှိပြီး ပြုပြင်ထိန်းသိန်းရေးစနစ်မှာ (သင့်) အခက်အခဲရှိပါသည်။ဆိုလာစနစ် အသုံးပြုသော အိမ်ထောင်စုမှာ ၁၅ စုရှိပြီး ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ်မှာ အတင့်တင့်ရှိပါသည်။ အခက်အခဲမရှိပါ။

(၂.၁၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဂြိုလ်တုစလောင်း	အခြား
အရေအတွက်	၄၁၈	၁၈	၁၆၇	၁၂၂	ခေါက်တီဗီ

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးအတွက်ဖုန်းကိုအသုံးပြုကြပါသည်။ သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာအတွက် ရေဒီယို၊ တီဗွီ၊ ဂြိုဟ်တုစလောင်းကိုအသုံးပြုကြပါသည်။

(၂.၁၄) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား	မရှိ

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
လက်လှမ်းမီမှု	
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ
အားကစားပစ္စည်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေး	ရှိ
စာကြည့်တိုက်၊အင်တာနက်စသည်များ အား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လူငယ်တွေက အားသည့်အချိန်တွင် ဘောလုံးကန်ခြင်း ၊ခြင်းခတ်ခြင်း၊ ဂိမ်းဆော့ခြင်း ဂစ်တာတီးစသည်တို့ကို လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။လူငယ်များဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် ကွန်ပျူတာသင်တန်း၊ စက်ချုပ်သင်တန်း၊ ပန်းရံ ၊ လက်သမား ကားမောင်းသင်တန်းတို့ကို ဖွင့်ပေးခြင်းဖြင့် လူငယ်တွေဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရရှိစေမည်ဖြစ်သည်။

(၂.၁၅) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(၂.၁၅.၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှင်းလင်းချက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦ များအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေးအစီအစဉ်	ရေကြီးခြင်း၊ လမ်း တံတားမကောင်းခြင်း
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	ရှိ
အခြား	-

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာအဆောက်အဦးမှာ လက်လှမ်းမှီမှုမရှိခြင်း အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမှီမှုမရှိခြင်း လူထုအခြေပြုသဘာဝဘေးအန္တရာယ်များရေကြီးခြင်း လမ်းတံတားမကောင်းခြင်း လျှော့ချရေးအစီအစဉ်မရှိခြင်း ရဲစခန်းများအားလက်လှမ်းမှီမှုရှိပါသည်။ ရဲစခန်းမှာကျေးရွာ၏ ၆ မိုင်အကွာတွင်မော်ဟန်ရဲစခန်းရှိပါသည်။

(၂.၁၅.၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

	လူကုန်ကူးမှု	**ခိုးမှု**	**မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု**	**အကြမ်းဖက်မှု**
စိုးရိမ် /သာမန်			စိုးရိမ်	

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

မှတ်ချက် - စိုးရိမ် = ၁၊ သာမာန် - ၂

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေမှာ မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှုကြောင့် စိုးရိမ်အခြေအနေတွင်ရှိပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ ၂

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့်အခြေအနေကောင်းများ

အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
• သဘာဝအရင်းအမြစ်များ	သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် လယ်မြေများသည် မြေပြန့်ဖြစ်ပြီး မြေဆီဩဇာ အတော်အသသင့် ကောင်းမွန်သည်။ တောင်သူများလည်း လယ်ယာထွက်ကုန်များကို အလွယ်တကူ သယ်ယူပို့ဆောင်ပြီးရောင်းချနိုင်သည်။ စပါး၊ နှမ်း၊ ငှက်ပျော ၊ကွမ်း နှင့် သရက်တို့ ကိုအဓိကစိုက်ပျိုးကြပြီး၊ ငပြောင်ဆည်မှ တစ်နှစ် ပတ်လုံး ဆည်ရေ ရရှိနိုင်ကြခြင်းသည် သီးနှံ စိုက်ပျိုးမှုအား လွန်စွာအထောက်အကူဖြစ်စေပေသည်။
• နေရာတည်ရှိမှုနှင့် ပထဝီဆိုင်ရာ အားသာချက်	ကျေးရွာသည် ပထဝီဝင်အနေအထားအရ မြေပြန့် ဒေသတွင် တည်ရှိပြီး၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအရ အထူးကောင်းမွန်ပြီး၊ တစ်နှစ်ပတ်လုံးလွယ်ကူချောမွေ့ စွာသွားလာနိုင်ပေသည်။
• ရပ်ရွာတည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု	ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။
• ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	ကျေးရွာအတွင်းတွင်ပြင်ပနှင့်ကျေးရွာအတွင်းမှဖွဲ့စည်းထားသောလူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ အတော်အသင့်ရှိပြီးအဖွဲ့များ၏၊ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုမှာ ကောင်းမွန်ကြပေသည်။ ပြင်ပ ပုဂ္ဂလိ က ငွေချေးအဖွဲ့များ၊ အစိုးရဌာနများနှင့် အချိတ်အဆက်အားကောင်းမှုရှိပြီး၊ထို အထောက်အပံ့များသည် ကျေးရွာအတွက် လယ်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ဆိုင်ရွက်မှုနှင့် အခြားသေးစားလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက် ရန် လွန်စွာအထောက်အပံ့ကောင်း များဖြစ် စေပါသည်။စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ လည်း စိုက်ပျိုးရေး နှင့်ပတ်သက်သောနည်းပညာပေးစံပြစိုက်ကွက်များလည်းကျေးရွာတွင်စိုက်ပျိုးထားခြင်းသည်လည်း တောင်သူများအတွက် ခေတ်မှီစိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များ အား အချိန်နှင့် တစ်ပြေး ညီရရှိစေသည်။
• ဆက်သွယ်ရေး	ကျေးရွာတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို ဈေးကွက်နှင့် အခြားလူမှုဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် လက်လှမ်းမှီအသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် အင် တာ နက်အသုံးပြုနိုင်မှုမှာ အသင့်အတင့်မျှသာ ကောင်း မွန်ပြီး အခြားသတင်းအချက် အလက် များအတွက် ချိတ်

အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	ဆက်အသုံးပြုနိုင်သည်။
• ကျန်းမာရေးအဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ	ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ကောင်းမွန်ပြီး ကျန်းမာရေးပံ့ပိုးပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများသို့လည်း အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမှီနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် စိုးရိမ်ရသော ဆေးဝါးကုသလိုမှုအတွက်လည်း မိုးညှင်းမြို့ ပြည်သူ့ဆေးရုံများသို့ သွားရောက်ပြီး ဆေးကုသမှုများ ခံယူနိုင်ကြသည်။
• ကျေးရွာလျှပ်စစ်မီး	ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးကို မဟာဓါတ်အားလိုင်းမှ ချိတ်ဆက်သုံးစွဲနိုင်ကြသဖြင့် ထင်းသက်သာ သည့် လျှပ်စစ်မီးဖိုဖြင့်ချက်ပြုတ်ခြင်း၊ ကျောင်းသူကျောင်းသားများအတွက် စာဖတ်ချိန် အထောက်အပံ့ဖြစ်ခြင်း၊အားလပ်ချိန်များတွင် ဗဟုသုတရဖွယ်သုတ၊ရသနှင့် သတင်းအစုံအလင်အားတီဗွီဖြန် သားပြင်မှကြည့်ရှုနိုင်ခြင်းစသော လူနေမှုအဆင့်အတန်းမြင့်မားရေးလာရေးအတွက် အထောက် အကူပြုနေသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှု များ

အဟန့်အတားများ၊ စိန်ခေါ်မှုများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
• ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု	ကျေးရွာအနေအထားအရ ၊ ယေဘုယျအားဖြင့်အဟန့် အတား စိန်ခေါ်မှု အများအပြား မတွေ့ရှိ ရပေ။ သို့သော်ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများရှိပြီး၊ အဖွဲ့များကြားတွင်အားပြိုင်မှုအချို့ ရှိနေ ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်မှုရှိသော်လည်း ခေါင်းဆောင်မှုအပိုင်းနှင့် ညှီနှိုင်း ဆောင်ရွက်မှုအပိုင်းတွင် စနစ်ကျမှုအနည်းငယ်အားနည်း ကြောင်း တွေ့ ရှိရသည်။
• သဘာဝအရင်းအမြစ်ထုတ်ယူသုံးစွဲမှု ကန့်သတ်ချက်များ	စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့နိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး မြေလွတ် မြေရိုင်း များ ထပ်မံ မတိုးချဲ့ နိုင်တော့ ပဲ လက်ရှိမြေပေါ်တွင် ထုတ်လုပ် မှု တိုးမြှင့်ရန်ဆောင်ရွက်ကြသည်။
• ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု	ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာ နနှင့် ဆေးပေးခန်းမရှိသောကြောင့် အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များတွင် အခြားဒေသသို့ (သံရွာတိုက်နယ်ဆေးရုံ၊ မင်းစုတိုက်နယ်ဆေးရုံနှင့် ကျောက်ဆည်ဆေးရုံများ သို့) သွားရောက်ကုသရသဖြင့် အချိန်ကြာမြင့်မှု ရှိပေသည်။

ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ)

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေ ကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်း လမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
၁	**စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်**					
	• အစုအဖွဲ့ဖြင့် စနစ်တကျလုပ်ကိုင်ရာတွင်ပါဝင်ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့်အလေ့အထနှင့် စွမ်းရည်မရှိခြင်း • လက်ရှိအဖွဲ့များဆောင်ရွက်မှုအားနည်းခြင်း	• အစဉ်အလာအရဥက္ကဋ္ဌဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်းလိုက်နာတတ်ခြင်း လူစွမ်းရည်အပြည့်အဝအသုံးချခွင့်မရခြင်း • ညာဏ်ရည်မြင့်စေသော အခွင့်အလမ်းများမရှိခြင်း	• အချင်းချင်းခင်မင်ရင်းနှီးကြခြင်း • တက်ညီလက်ညီလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်း	• ဆင်းရဲသားများစိုးရိမ် သိမ်ငယ်စိတ်ဖြစ်ခြင်း • လူထဲမသွားရဲခြင်း	• လူ့စွမ်းရည်နှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးသဘောတရားများကိုနားလည်အောင်ပြောပြခြင်းကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည်မြင့်တင်ပြီးစုပေါင်းဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း • သတင်းအချက်အလက်ဖြန့်ဝေမှုနှင့်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုစနစ်များပိုမိုကောင်းမွန်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း	- ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည်မြင့်တင်အစီအစဉ်များလုပ်ဆောင်ခြင်း - ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေကော်မတီနှင့်အခြားအထောက်အကူပြုအဖွဲ့များနှင့်စနစ်တကျဖွဲ့စည်းခြင်း - ခေါင်းဆောင်သင်တန်း - စာရင်းသင်တန်း - လေ့လာရေးခရီး
၂	**မူးယစ်ဆေးဝါး**					

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေ ကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်း လမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
	မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ်များခြင်း	• အပေါင်းအသင်းများကြောင့် • လက်တကမ်းတွင်ရရှိနိုင်ခြင်း • လူငယ်အချင်းချင်းရောင်းဝယ်ခြင်း	• ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့ • မီးသတ်အဖွဲ့ • မူးယစ်တိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့	• စနစ်တကျတားဆီးမှုမရှိခြင်း • လူတချို့ဖမ်းဆီးမှုကိုမကြိုက်ခြင်း	• ရွာအကျိုးတော်ဆောင် • မီးသတ်အဖွဲ့ • ပြည့်သူ့စစ်အဖွဲ့နှင့်ပူးပေါင်း၍ထိရောက်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ရန်ကူညီဆောင်ရွက်ခြင်း	○ **အဖွဲ့အစည်းဖွဲ့စည်းခြင်း** ○ **ရပ်မိရပ်ဖနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း** ○ **ပညာရှိရှာဖွေခြင်း** ○ **ဟောပြောပွဲပြုလုပ်ခြင်း** ○ **စာဖတ်ရန်စာကြည့်တိုက်ဖွင့်ခြင်း** ○ **ဌာနဆိုင်ရာနှင့်တိုင်ပင်ဆောင်ရွက်ခြင်း** ○ **နိုင်ငံတော်အဆင့်ကဆောင်ရွက်ပေးပါရန်**
၃	**မွေးမြူရေး**					
	• ရွာလမ်းမကောင်း	• မြေသားလမ်းရေနစ်ခြင်း • ကျောက်ခဲပေ်ခြင်း	• ကျောက်ခဲ၊သဲ သယံဇာတ ၊လူအင်အားအရင်းဖြစ်ရှိခြင်း ၊ရွာသူရွာသားများလုပ်အားပေးနိုင်ခြင်း၊ကူညီပေးနိုင်မည့်	• နည်းပညာမရှိခြင်း • စည်းလုံးမှုအားနည်းခြင်း	• ကျေးရွာအကျိုးတော်ဆောင်များနှင့်ရပ်မိရပ်ဖများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ထိရောက်စွာလက်တွဲဆောင်ရွက်နိုင်ရန်စီစဉ်ကူညီပေးခြင်း	–အရည်အသွေးကောင်း သည့်လမ်းဖြစ်ဖို့လိုသည်။ –လူထုနှင့်ပူးပေါင်း၊ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့်ပူးပေါင်းခြင်း ၊လမ်းကော်မတီဖွဲ့ပေးခြင်း သက်ဆိုင်ရာဌာနများ နှင့်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်း

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
			အထောက်အပံ့ကောင်းရှိခြင်း			
	တံတား					
၄	• တံတားမကောင်းခြင်း	• သစ်လုံးတံတားဖြစ်ခြင်း၊တံတားကျိုးပျက်နေခြင်း	သစ်လုံး ၊ကျောက်သဲ လူအင်အားရှိခြင်း လုပ်အားပေးနိုင်ခြင်း ၊ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်သည့်အခွင့်အလမ်းရှိခြင်း	• နည်းစနစ်မမှန်းခြင်း ရေစီးသန်ခြင်း ခိုင်ခံ့မှုမရှိခြင်း	• ကျေးရွာအကျိုးတော်ဆောင်များနှင့် ရပ်မိရပ်ဖများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ထိရောက်စွာလက်တွဲဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စီစဉ်ကူညီပေးခြင်း၊ ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ လာရောက်ကြည့်ရှုပေးခြင်း	– တံတားဆောက်လုပ်ခြင်း ပြုပြင်ခြင်း၊ခိုင်ခံသောတံတားဖြစ်အောင် နည်းပညာရှိသောသူများနှင့်တိုင်ပင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။လမ်းတံတားဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် တိုင်ပင်ဆောင်ရွက်ခြင်း
၅	**စာသင်ကျောင်း**					
	• ကျောင်းပျက်စီးယိုယွင်းခြင်း	• နှစ်တမ်းကြာလာသောကြောင့် ပျဉ်များဆွေးမြေ့လာခြင်း သွပ်မိုးများပေါက်ခြင်း	• ရွာရှိလူအင်အားပြည့်စုံခြင်း ကျောက် ၊ သဲ ၊သံယံဇာတရှိခြင်း	• ငွေအင်အားလုံလောက်မှုမရှိခြင်း ပစ္စည်းကိရိယာမလုံလောက်ခြင်း	• ကျောင်းအကျိုးတော်ဆောင်အဖွဲ့နှင့်မိဘဆရာအသင်းတို့ ပူးပေါင်း၍ ထိရောက်စွာ လက်တွဲဆောင်ရွက်	• ထောက်ကူပစ္စည်းပြည့်စုံစွာပံ့ပိုးခြင်း • ကျောင်းဝန်းကျင်သန့်ရှင်းသာယာလှပရေးဖန်တီးခြင်း • စုပေါင်းလှုပ်ရှားအားကစားလေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်း

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
					ရန်စီစဉ်ကူညီပေးခြင်း • ကျောင်းစာပြင်ပဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ခြားမှုများဖန်တီးခြင်း	• သီချင်းဆိုပြိုင်ပွဲ ၊ ပန်ချီပြိုင်ပွဲများကျင်းပခြင်း • ဆရာ၊ ဆရာမများအတွက် ကျေးရွာမှ ဝန်ထုတ်ဝန်ပိုး မဖြစ်အောင်ပံ့ပိုးမှု လုံခြုံရေး ရေ၊ မီးစသည်ဖြင့်
၆	စိုက်ပျိုးရေး					
	နည်းပညာအသုံးပြုနိုင်မှုအားနည်းခြင်း -ပိုးမွှားနှင့်ရောဂါကျရောက်ခြင်း -မျိုးကောင်းမျိုးသန့်မစိုက်ကြခြင်း -ရေမလုံလောက်ခြင်း - မြေဆီသြဇာညံ့ခြင်း	-သဘာဝရောဂါပိုးမွှားများ ကျနိုင်သည့်အခြေများပေါင်းဆုံဖြစ်ပေါ်ခြင်း -မျိုးသန့်ပွားနည်းနည်းပညာမသိခြင်း -ဆည်မြောင်းကန်ချောင်းများမရှိခြင်း -ရေမြောင်းများမကောင်းခြင်း -နွားချေးမလုံလောက်စွာမထည့်	သွင်းအားစုများအလွယ်တကူရရှိနိုင်ခြင်း မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များအသုံးပြုနိုင်ခြင်း စက်ကိရိယာငှားရမ်းအသုံးပြုနိုင်ခြင်း ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီခြင်း	ရေအလုံလောက်မရရှိခြင်း ကောက်စိုက်မရှားပါးခြင်း စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှလာရောက်ကြည့်ရှုမပေးခြင်း မြေဆီလွှာမကောင်းခြင်း မိုးသီးနှံဆောင်းသီးနှံ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ	မြို့နယ်စီပင်များ၏ အကူအညီ ဖြင့် အရေး ကြီးသွင်းအားစုများ လက်လှမ်းမှီအောင်ချိတ်ဆက်ခြင်း မြို့နယ်အဖွဲ့အစည်းများ ၏ အကူအညီဖြင့် ရေရရှိရေးအစီအစဉ်များဆောင်ရွက်ခြင်း	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာများရရှိအသုံးပြုမှုတိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း အရေးကြီးသွင်းအားစုများရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း မျိုးကောင်း မျိုးသန့်စုပေါင်းဝယ်ယူရန်စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း စက်ကိရိယာများဝယ်ယူငှားရမ်းချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
	-အချိန်မှီထွန်ယက်စိုက်ပျိုးရိတ်သိမ်းခြင်းမလုပ်နိုင်ခြင်း	နိုင်ခြင်း		စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း		
၇	စိုက်ပျိုးရေးမဟုတ် သောငွေရလုပ်ငန်း					
	အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရှားပါး ခြင်း	ဒေသတွင်စက်ရုံအလုပ်ရုံများမရှိခြင်း ဒေသတွင် ခရီးသွားလုပ်ငန်းကြီးများမရှိခြင်း ရွာအတွင်းအခြေခံပညာအားနည်းခြင်း	တံတားကောင်းမွန်သောကြောင့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းခွင်များကောင်းခြင်း	လမ်းတံတားမကောင်းခြင်းကြောင့်စီးပွားရေးအလုပ်အကိုင်လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးမကောင်း ခြင်း	မြို့နယ်အဆင့်ပြည်ထောင်စုအဆင့်သို့ မဟုတ် မူဝါဒဆိုင်ရာပံ့ပိုးရန်တင်ပြခြင် လမ်းတံတားကောင်းမှသာအလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းကောင်းမွန်လာခြင်း	အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများဖော်ထုတ်နိုင်ရန်မူဝါဒပံ့ပိုးမှုတွင်တင်ပြတောင်းဆိုခြင်း ကျေးရွာဖွံ့ရေးဆိုင်ရာခရီးသွားလုပ်ငန်း စက်ရုံအလုပ်ရုံ အိမ်တွင်း စက်မှုလုပ်ငန်းများနှင့်သက်ဆိုင်ရာမူဝါဒများကို အထက်တို့တင်ပြခြင်း
၈။	ပညာရေး					
	ကျောင်းအဆောက်အဦးမလုံလောက်တတ်မြောက်မှုအရည်အသွေးသာမန်	ကျောင်းသားဦးရေတိုးတက်လာခြင်း ကျောင်းအဆောက်အဦး ဟောင်းနွမ်း	ပညာရေးတိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်း စာကြည့်တိုက်	ကျောင်းဆောင်မကောင်းခြင်း စာကြည့်တိုက်မရှိခြင်း	ကျေးလက်ဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်၍ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း ပညာရေးဌာနနှင့်	အရိပ်ရကစားကွင်းနေရာစီမံထားခြင်မး ကလေးပျော်၍ ဘက်စုံတော်စေသည့်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
	သာဖြစ် ကျောင်းစာကြည့်တိုက်မရှိခြင်း ကျောင်းဘောလုံးကွင်းမရှိခြင်း ကျောင်းရေတွင်းမကောင်းခြင်း	ယိုယွင်းလာခြင်း	ဆောက်ပေးခြင်း	ကျောင်းခြံစည်းရိုးမကောင်းခြင်း စာသင်ခန်းလုံလောက်မှုမရှိခြင်း	ချိတ်ဆက်၍ လိုအပ်ချက်များ တင်ပြတောင်းဆိုခြင်း ကျောင်းအကျိုးဆောင်အဖွဲ့နှင့်မိဘဆရာအသင်းများပူးပေါင်း၍ ထိရောက်စွာ လက်တွဲဆောင်ရွက်ရန်စီစဉ်ကူညီပေးခြင်း ကျောင်းစာပြင်ပဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ရှားမှုများ ဖန်တီးပေးခြင်း	ကျောင်းအဖြစ်ဖန်တီးတည်ဆောက်ခြင်း အဆောက်အဦး၊ ပရိဘောဂ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းပြည့်စုံစွာပံ့ပိုးခြင်း ကျောင်းဝန်းကျင် သန့်ရှင်းသာယာလှပစွာဖန်တီးခြင်း
၉	ကျန်းမာရေး					
	ရာသီအလိုက်ဖြစ်သောရောဂါများဖြစ်ခြင်း သွေးလွန်တုတ်ကွေ ငှက်ဖျား၊	ရာသီဥတုရောဂါဖြစ်မှု ကို အားပေးနေခြင်း အခြေခံပညာ အားနည်းခြင်း	ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းရှိခြင်း ရေကောင်းရေသန့်လုံလောက်စွာရရှိခြင်း	ဆေးပေးခန်းမရှိခြင်း လမ်းပန်းဆက်သွယ်မှုခက်ခဲခြင်း ကျန်းမာရေးအသိ	ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦး ပစ္စည်း၊ကိရိယာများပြည့်စုံစွာဖြည့်ဆည်းခြင်း	ကျန်းမာရေးအကျိုးကျိုးတော်ဆောင်အဖွဲ့ဖွဲ့၍ရာသီအလိုက်ရောဂါများကြိုတင်ကာကွယ် နှိုးဆော်ခြင်းများ ပြုလုပ်ခြင်း

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
	အိမ်သာစနစ်တကျမသုံးတတ်ခြင်း ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အသိအားနည်းခြင်း	ဆေးရုံဆေးခန်းမရှိခြင်း အယူသီးခြင်း လူဦးရေများလာခြင်	ကာကွယ်ဆေးတိုက်ကျွေးသောအစီအစဉ်များနှစ်စဉ်ရှိခြင်း ၊ ကျန်းမာရေးပညာရေးအစီစဉ်များနှစ်စဉ်ရှိခြင်း၊	ပညာနည်းပါးခြင်း အစားအစာကိုမဆင်မခြင်စားခြင်း	ရေနှင့်သန့်ရှင်းရေးပံ့ပိုးမှုများအတွက် ကျေးလက်ဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက် လုပ်ဆောင်ခြင်း	ကျန်းမာရေးပညာပေးနှင့်သင်တန်းများဖွင့်ပေးခြင်း ထိရောက်သည့်ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု ရရှိရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း
၁၀	လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး					
	ကစားကွင်းမရှိ အားကစားပစ္စည်းမရှိ စာကြည့်တိုက်မရှိ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်အနုပညာထိရောက်မှုမရှိမူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ်	ဆင်းရဲခြင်း ကိုယ်လက်ကြံခိုင်ရေးအသိမရှိခြင်း အခြားအချိန်ဖြုန်းစရာများစွာရှိ ကျူရှင်စာနှင့်ကျောင်းစာသာအလွတ်ကျက် အချိန်မပေးနိုင် မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ်လွယ်ကူစွာ	စာဖတ်ခြင်သောလူငယ်များရှိခြင်း အားကစားစိတ်ဓါတ်အပြည့်ရှိခြင်း	လူတချို့ကအားကစားကိုမကြိုက်ခြင်း လူငယ်များအားအားပေးမှုမရှိခြင်း အားကစားအတွက်အခွင့်အလမ်းကောင်းမရှိခြင်း	နေရာကျယ်ကျယ်နှင့်တန်ဖိုးကြီးပစ္စည်းများမလိုသည့် အားကစားနည်းများမှစတင်၍လူငယ်များ အားကစားမှန်မှန်လာအောင်စီစဉ်ခြင်း စာဖတ်ခြင်စိတ်ရှိလာအောင်ဖန်တီးပေးခြင်း မူးယစ်ကင်းစင်နယ်	နွေရာသီ အားကစားရက်တိုသင်တန်းများစီစဉ်ပေးခြင်း စာပေဟောပြောပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်း မူးယစ်ကင်းစင်ကျေးရွာဖြစ်ရန် အားလုံးဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်ပေးခြင်း

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေ ကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်း လမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
		ဝယ်ရနိုင်			မြေဖြစ်အောင်စီစဉ် ပေးခြင်း	

ကိုးကားစာရင်း

၁။ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာန၏ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းလမ်းညွှန်စာအုပ်၊ ၂၀၁၅၊မေ။

၂။ ၂၀၁၆ ခု စက်တင်ဘာလက ကျေးရွာတွင် ကျင်းပခဲ့သော ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းမှတ်စုများ၊

၃။ ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ကျေးရွာဆိုင်ရာရည်ညွှန်းမှတ်တမ်းစာအုပ်၊